

2011 წელი, 17-23 მარტი

ფასი 1 ლარი

ახალი განათლება

№11 (525) გამომცემის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

იაპონია, 2011 წლის 11 მარტი

„ახალი განათლების“ ხელმომწერთა საყურადღებოდ!

3-თვიანი ხელმომწერის ვადა იწურება მარტის ბოლოს. ხელმომწერის გაგრძელების მსურველებმა თანხა (7 თვის ღირებულება – 28 ლარი) გადმორიცხეთ გაზეთის მე-12 გვერდზე მითითებულ რეკვიზიტებზე (რაიონის, ქალაქის, სოფლისა და სკოლის მითითებით).

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდა

გამოცდების ეროვნული ცენტრი

2011

გვერდი 5

„ახალი განათლების“ წიგნის თარო

ხელმომწერთა საყურადღებოდ მსოფლიო ლიტერატურის კლასიკოსების სერიის ერთი ტომის ღირებულებაა 12 ლარი და თემატური ენციკლოპედიის „რა არის რა“ – 11 ლარი

ხელმომწერის თანხა გადმორიცხეთ რეკვიზიტებზე:
მიმღები – შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735
ს/ს „ლიბერთი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22, ა/ა GE93LB0113314052305000

მიმღები – შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735
ს/ს „ბაზისბანკი“, ბ/კ CBASGE22, ა/ა GE46BS000000030236563,

მიმღები – შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735
ს/ს „საქართველოს ბანკი“, ბ/კ BAGAGE22, ა/ა 123631000

გადმორიცხვისას აუცილებლად მიუთითეთ ქალაქი, რაიონი, სოფელი, სკოლა, სახელი და გვარი.
შესაძლებელია ინდივიდუალური ხელმომწერები!

მსურველები დაგვიკავშირდით ტელეფონებზე:
95 80 23; 890 95 80 23; 877 13 22 83.

C M Y K

ინფორმაცია

***

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერითა და პირველი ლედის პატრონაჟით, თბილისის პირველ საჯარო სკოლაში, „ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლის (ჯუს)“ პროექტის ფარგლებში, პრეზენტაცია გაიმართა. პრეზენტაციას უწმინდესი და უნეტარესი ილია მეორე და პირველი ლედი სანდრა რულოვისი დაესწრნენ. ღონისძიებაში ასევე მონაწილეობდნენ: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს პირველი მოადგილე კოკა სეფერთელაძე, გაეროს ბავშვთა ფონდისა და ჯანდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლები.

პრეზენტაციას გაკვეთილის სახე ჰქონდა, რომელიც 10 წლის ასაკის მოსწავლეებს ჩაუტარდათ. გაკვეთილი რამდენიმე თემისაგან შედგებოდა: ალკოჰოლი, სიგარეტი, ნარკომანია, კვება, უსაფრთხო მოძრაობა. ყველა მათგანი ალიანსის პროექტის „ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლის“ შემადგენელი ნაწილებია.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი მოსწავლეებს ჯანმრთელი ცხოვრების მნიშვნელობაზე ესაუბრა. მოსწავლეების წინაშე მასწავლებლის ამპლუაში წარდგინდა: პირველი ლედი, პროექტის „ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლა“ დირექტორი, პროექტის კოორდინატორი და ცნობილი სპორტსმენები.

პრობლემები, რომლებზეც მონაწილეებმა ისაუბრეს, თანაბრად ეხებოდა ყველა ოჯახს მთელ მსოფლიოში, ამიტომაც „ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლის“ ალიანსის მსგავსი საზოგადოებრივი მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში არსებობს. ამ მხრივაც, საქართველო მონაწილე ქვეყნების რიგში დგას.

ღონისძიების ორგანიზატორებმა მონაწილეებს გააცნეს „ჯუს“-ალიანსის მიმართვა მთავრობისადმი „ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლის“ ეროვნული დღის შემოღების შესახებ და

სთხოვეს შეუერთდნენ ამ ინიციატივას. დასასრულ ბავშვებმა და მოწვეულმა სტუმრებმა ხელი მოაწერეს მიმართვას და ამით, ფაქტობრივად, „ჯუს“-კამპანიის თანამონაწილენი გახდნენ.

„ჯანმრთელი და უსაფრთხო სკოლის“ ალიანსი ანალოგიურ შეხვედრებს მოსწავლეებთან მომავალშიც გააგრძელებს.

***

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა დიმიტრი შაშკინმა და სამინისტროს გამოცდების ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელმა მაია მიმინოშვილმა მასწავლებლებს ახალი დამხმარე სახელმძღვანელო „ბიოლოგია“ წარუდგინეს.

დამხმარე სახელმძღვანელო „ბიოლოგია“ სამინისტროს გამოცდების ეროვნულმა ცენტრმა გამოსცა და იგი „მასწავლებლის ბიბლიოთეკის“ სერიულ გამოცემებს შეემატება.

სახელმძღვანელო „ბიოლოგია“ გამოცდების ეროვნული ცენტრის საბუნებისმეტყველო ჯგუფმა მოამზადა და განკუთვნილია პედაგოგებისთვის, როგორც სწავლების პროცესში დამხმარე სახელმძღვანელოდ, ისე პედაგოგთა სერტიფიცირების გამოცდისთვის მოსამზადებელ ლიტერატურად.

გამოცემაში განხილულია უჯრედისა და ვირუსის ბიოლოგია, გენეტიკა, ორგანიზმთა გამრავლება, ინდივიდუალური განვითარება და ზრდა, ევოლუციური თეორია და ადამიანის წარმოშობა, ადამიანის ანატომია, ფიზიოლოგია და ეკოლოგია.

ღონისძიებაში სახელმძღვანელოს ავტორები და გამოცდების ეროვნული ცენტრის საბუნებისმეტყველო ჯგუფის წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ.

***

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი დიმიტრი შაშკინი ქვემო ქართლის გუბერნატორთან დავით კირკიტაძესთან ერთად ამჯერად, რუსთავის პროფესიულ კოლეჯს „მოდუსი“ ეწვია და სასწავლებლის საქმიანობას ადგილზე გაეცნო.

რუსთავის პროფესიული კოლეჯი იმ სასწავლებელთა რიცხვს განეკუთვნება, სადაც სამინისტრომ სრული რეაბილიტაცია განახორციელა და თანამედროვე აპარატურითა და ახალი ტექნოლოგიების შესაბამისი ძვირადღირებული მანქანა-დანადგარებით აღჭურვა ელექტროაირმედულების, სამღებრო საქმის, ელექტროსამონტაჟო სამუშაოების, კომპიუტერული და საყოფაცხოვრებო ელექტრო ტექნიკის შეკეთების, ავტომობილის დიაგნოსტიკა და რემონტის, სანტექნიკური სამუშაოების ოსტატის, მდივან-ფეფერენტის და ბულალტერიის სასწავლო სახელოსნოები. არსებული ბაზა საშუალებას იძლევა პრაქტიკული მეცადინეობები სანარმოსთან მიახლოებულ პირობებში ჩატარდეს. სასწავლებელს აქვს ბიბლიოთეკა და სპორტული დარბაზი.

რუსთავის პროფესიული კოლეჯი შრომის ბაზრის მოთხოვნის შესაბამის ცოდნასა და უნარებს ყოველწლიურად ასობით სტუდენტს აძლევს. განახლებული სასწავლო პროგრამებით აქ სტუდენტები 15 სპეციალობას ეუფლებიან. სასწავლებელი აქტიურად თანამშრომლობს კურსდამთავრებულთა პოტენციურ დამსაქმებლებთანაც.

მიმდინარე სასწავლო წელს „მოდუსში“ მსურველები შემდეგ მოთხოვნად პროფესიებში გადამზადდებიან: ნივთიერებისა და მასალების ქიმიური ანალიზის ლაბორანტი, მდნობელი, მეღუმელე, შემდგომდებელი, მღებავი, დურგალი, ზეინკალ-სანტექნიკოსი, სავალი ნაწილის ტექნიკოსი, ძრავის შემკეთებელი, მეთუნე ქემღებავი, ელექტრონული და ციფრული ხელსაწყოების დიაგნოსტიკოს-შემკეთებელი, ელექტროამპრაჟისა და ელექტრომომარაგებელი დანადგარების ოსტატი, ინფორმაციული ტექნოლოგიის მენეჯერი (მდივან-რეფერენტი), ბულალტერი.

საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობათა უნივერსიტეტი

UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATIONS OF GEORGIA

კვირფასო აპტიურიენტაჟო!

საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობათა უნივერსიტეტს მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებისა და ქართული მეცნიერების განვითარებაში, რაც მიღწეულ იქნა მოქნილი სასწავლო სისტემის ჩამოყალიბებით, თანამედროვე მეთოდების დანერგვით და მაღალი ხარისხის განათლების უზრუნველყოფისა და შიდასაუნივერსიტეტო დისციპლინების წყალობით.

დღეს უნივერსიტეტში მოქმედებს საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამები, რომლებიც უზრუნველყოფილია შესაბამისი ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსებით.

აღნიშნული პროგრამები მიზნად ისახავს ბაკალავრთა და მაგისტრთა აღჭურვას ევროსტანდარტების შესაბამისი კომპეტენციებით, რაც განაპირობებს მათ კონკურენტუნარიანობას, როგორც შიდა, ისე საერთაშორისო შრომის ბაზარზე.

უნივერსიტეტის თითოეულ სტუდენტს აქვს შესაძლებლობა გამოცდილი პროფესორების დახმარებით მიიღოს საკუთარი ინტერესებისა და შესაძლებლობების შესატყვისი უმაღლესი განათლება, აქტიურად ჩაერთოს სტუდენტური თვითმმართველობის საქმიანობაში, მონაწილეობა მიიღოს მნიშვნელოვან და საინტერესო სპორტულ თუ კულტურულ ღონისძიებებში და სასწავლო პროცესის დაგეგმვისა და წარმართვის პროცესში.

უნივერსიტეტი, თავისი მისიიდან გამომდინარე, აქტიურად თანამშრომლობს სხვადასხვა ქვეყნის უმაღლეს სასწავლებლებთან და მონაწილეობს სტუდენტთა გაცვლით პროგრამებში.

საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობათა უნივერსიტეტი ყველა პირობას უქმნის სტუდენტ ახალგაზრდობას მიიღონ კვალიფიციური ცოდნა, დაუფლონ მათთვის სასურველ პროფესიას, გამოიმუშაონ ის უნარ-ჩვევები, რაც აუცილებელია პროფესიონალად ჩამოყალიბებისათვის და შემდეგ წარმატებით გამოიყენონ თავიანთ ცხოვრებისეულ ასპარეზზე და მიღწეონ უფრო მეტ წარმატებებს.

უნივერსიტეტი გიწვევთ შემდეგ აკრედიტებულ საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამებზე

- სამართალმცოდნეობა
- საერთაშორისო ურთიერთობები (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- გიზენის ადმინისტრირება (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- საბაღასახალო საქმი
- აღრიცხვა, აუდიტი და კონტროლი
- ფინანსები და საბანკო საქმი
- გადაზიდვების ორგანიზაცია და მართვა (ლოგისტიკა)

სწავლების მეორე საფეხური

- საერთაშორისო ურთიერთობები (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- საერთაშორისო ურთიერთობები (სწავლება ქართულ და ინგლისურ ენაზე)
- გიზენის ადმინისტრირება (ინგლისურენოვანი)
- საბაღასახალო საქმი
- აღრიცხვა, აუდიტი და კონტროლი
- ფინანსები და საბანკო საქმი
- ლოგისტიკური და სატრანსპორტო მენეჯმენტი
- სახელმწიფო და ადმინისტრაციული სამართალი
- კერძო სამართალი
- სისხლის სამართალი

ითანამშრომლოთ ჩვენთან და იქნებით წარმატებულები!

საკონტაქტო ინფორმაცია: თბილისი, 0156, რუსთავის გზატკეცილი 20. ტელ: 402946, 402947, 402948. 20 Rustavi Highway, Tbilisi, 0156, Georgia. Tel:+995 32 402946, 402947, 402948. e-mail: ssuu_university@yahoo.com. www.ssuu.edu.ge

„ნალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულება

მოსწავლე, რომელიც მიიღებს შედეგად ქულას დაჯილდოვდება სხვადასხვა საჩუქრებით

სახეობები

- I ადგილი - ნოუტბუქი
- II ადგილი - ველოსიპედი
- III ადგილი - ფოტოაპარატი
- IV - V ადგილი - MP 4 ფლეიერი

მოსწავლეები დაჯილდოვდებიან

სერთიფიკატებით

IV-კლასელთა II რესპუბლიკური ოლიმპიადა მათემატიკაში

ჩალღარის საგანმანათლებლო დაწესებულებების სკოლა-ლიცეუმ „სხივი“, 2011 წლის 26 მარტს, 10 საათზე, ტარდება IV კლასელთა II რესპუბლიკური ოლიმპიადა მათემატიკაში.

მოსწავლეები დაჯილდოვდებიან სერთიფიკატებით

მოსწავლე, რომელიც მიიღებს უმაღლეს ქულას დაჯილდოვდება სხვადასხვა საჩუქრებით:

- I ადგილი — ნოუტბუქი
- II ადგილი — ველოსიპედი
- III ადგილი — ფოტოაპარატი
- IV - V ადგილი - MP 4 ფლეიერი

რეგისტრაცია შესაძლებელია როგორც ინფორმაციულად, ისე ერთობლივად სკოლის სახელით.

ოლიმპიადაში მონაწილეობის ღირებულებაა 10 ლარი.

თანხის გადახდა შესაძლებელია:

ს.ს. საქართველოს ბანკი; ბანკის კოდი: BAGAGE22 ანგ. No 134151100
სკოლა ლიცეუმი „სხივი“

რეგისტრაციის გავლა შესაძლებელია ინტერნეტის საშუალებით – შეაგსეთ www.skhivi-k12.ge გვერდზე განთავსებული სარეგისტრაციო ფორმა და გამოავაზენეთ ელექტრონულ მისამართზე: info@skhivi-k12.ge

ტელეფონის საშუალებით – თბილისი (832) 59 67 01, 59 67 02
ფაქსით +99532 596703

ცენტრში ადგილზე მისვლით
თბილისი – სკოლა-ლიცეუმი „სხივი“, დიდი დილომი, მისის დასახლება, ნაკვეთი 368

ნორჩ ეკოლოგთა ტურნირი ნეტი-2011

International Young Ecologists' Tournament 2011

ნორჩ ეკოლოგთა ტურნირი არის გუნდური შეჯიბრი, რომელიც მიზნად ისახავს გამოავლინოს მოსწავლეთა უნარი გადაჭრან ეკოლოგიური პრობლემები, გამოხატონ თავიანთი აზრი და შეძლონ ამ აზრის დაცვა მეცნიერული დისკუსიის (ეკოპაქეობის) დროს. ყოველი გუნდი შედგება 7-8 უფროსკლასელისაგან, რომელთა ასაკი არ აღემატება 18 წელს. გუნდს ჰყავს კაპიტანი (ლიდერი), რომელიც არის გუნდის ოფიციალური წარმომადგენელი ეკოპაქეობის დროს. გუნდს ხელმძღვანელობს ერთი ან ორი მასწავლებელი (ფასილიტატორი).

2011 წლის 21-26 ივნისს ჩატარდება ნორჩ ეკოლოგთა რესპუბლიკური ტურნირი, რომელშიც მონაწილეობის მიღება შეუძლია საქართველოს ყველა საჯარო და კერძო სკოლას. საპრიზო ადგილებზე გასული გუნდები მონაწილეობას მიიღებენ საერთაშორისო ეკო-ტურნირზე, რომელიც შედგება 2011 წლის სექტემბერში.

კონკურსის განმარტებითი მონაწილეობის პირობები:

სკოლა-ლიცეუმი „აია – GESS“
ე. ანდრონიკაშვილის ფიზიკის ინსტიტუტი

ტურნირის ჩატარების წესი, ავტომატური და ანონიმური იხილეთ ვებგვერდი www.aia-gess.ge

გთხოვთ, განაცხადი გამოავაზნოთ ელექტრონულ მისამართზე 20 აპრილამდე
aia-gess11@rambler.ru; aia.gess11@gmail.com;

ინფორმაციისათვის მოგვმართეთ ტელეფონზე:
65-17-67; 893215344; 899 70 75 32

პინვავთ მუსიკოსებს!

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი „ქალაქ ქუთაისის სამუსიკო კოლეჯი“, რომელიც 2008 წელს დაფუძნდა თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის ქუთაისის ფილიალის ბაზაზე, აგრძელებს აბიტურიენტთა მიღებას. მიღება ინარჩუნებს აკადემიურ (საბაკალავრო) საგანმანათლებლო პროგრამებზე შემდეგი მიმართულებებით: **ფორტეპიანო, საორკესტრო (სიმებიანი, ჩასაბერი და დასარტყამი) საკრავები, სოლო აკადემიური სიმღერა და აკადემიური გუნდის დირიჟორობა.** მისაღები კონტინგენტი განისაზღვრა 45 ადგილით. ბაკალავრიატის სრული კურსის დასრულებისა და შესაბამისი კრედიტების მოპოვების შედეგად კურსდამთავრებული იღებს უმაღლესი განათლების დამადასტურებელ დოკუმენტს, ენიჭება სამუსიკო ხელოვნების ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი და შესაბამისი კვალიფიკაცია (მუსიკოს-შემსრულებელი: ანსამბლის წევრი, კონცერტმასტერი, ორკესტრის მსახიობი, ვოკალური ანსამბლებისა და გუნდის სოლისტი, საოპერო მეორე პარტიების შემსრულებელი, სასწავლო და მოყვარულთა გუნდის ხელმძღვანელი, აკადემიური გუნდის მომღერალი; დაწყებითი სამუსიკო, ასევე ფართოპროფილიანი სახელოვნებო საგანმანათლებლო დაწესებულების I-VI კლ. მასწავლებელი).

„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 52-ე მუხლის მე-2 პუნქტისა და „ერთიანი ეროვნული გამოცდების შესახებ“ დებულების საფუძველზე, კოლეჯში სწავლის მსურველი აბიტურიენტები ერთიანი ეროვნულ გამოცდებამდე გადაინ კონკურსს შემოქმედებითი ტურების სახით კოლეჯის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად. გათვალისწინებულია ორი ტური, რომელთაგან პირველ ტურში აბიტურიენტები წარმოადგენენ საგამოცდო პროგრამას სპეციალობაში, ხოლო მეორე ტური ითვალისწინებს მუსიკის თეორიაში სამუსიკო საგანმანათლებლო საშუალო რგოლის სასწავლო გეგმებითა და პროგრამებით გათვალისწინებული მასალის ცოდნის გამოვლენას. აბიტურიენტები უნდა ფლობდეს სათანადო ცოდნას სოლოფეჯოსის, მუსიკის ელემენტარული თეორიის, ჰარმონიის, მუსიკალური ნაწარმოების ანალიზის დისციპლინებში. იცნობდეს პროფესიული მუსიკის ნიმუშებს და ქართულ ხალხურ სიმღერებს.

შემოქმედებითი ტურების მიზნად ისახავს აბიტურიენტების გადამსწავლელი ქულების მიღების შედეგად აბიტურიენტები გადაინ ერთიანი ეროვნულ გამოცდებზე და აბარებენ სამ საგვალდებულო გამოცდას: ქართული ენა და ლიტერატურა, ზოგადი უნარები, უცხოური ენა. სახელმწიფო სასწავლო გრანტის მოპოვების მსურველ აბიტურიენტს უფლება აქვს აირჩიოს მისთვის სასურველი ნებისმიერი დამატებითი საგამოცდო საგანი.

კოლეჯში აბიტურიენტთა ჩარიცხვა ხორციელდება შემოქმედებითი ტურების შედეგების მიხედვით, ერთიანი ეროვნული გამოცდების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში, ერთიანი ეროვნულ გამოცდებში მოპოვებული ქულების კოეფიციენტებით რანჟირების გათვალისწინებულად.

იმ შემთხვევაში, თუ აბიტურიენტი ერთიანი ეროვნული გამოცდების რესურსცენტრში გაკეთებულ განაცხადში მიუთითებს კოლეჯის ან სხვა სახელოვნებო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების რამდენიმე საგანმანათლებლო პროგრამას, შემოქმედებითი ტურები უნდა გაიაროს ყველა სასწავლებელში, მის მიერ არჩეული საგანმანათლებლო პროგრამების შესაბამისად.

რესურსცენტრში რეგისტრაციის გავლისა და აბიტურიენტის სტატუსის დამადასტურებელი პლასტიკური ბარათის მიღების შემდეგ, აბიტურიენტებს საბუთები დამატებით შემოაქვთ სსიპ-ქ. ქუთაისის სამუსიკო კოლეჯის მიმღებ კომისიაში.

საპროგრამო მიღება 2011 წლის 25 მაისიდან 12 ივნისამდე; შემოქმედებითი ტურები ჩატარდება 14 ივნისიდან.

აბიტურიენტებმა მიიღებ კომისიაში უნდა წარმოადგინონ შემდეგი საბუთები:

- განაცხადება (ფორმას შეავსებენ ადგილზე);
- სრული ზოგადი ან მასთან გათანაბრებული განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი დანართთან ერთად (ატესტატი ან დიპლომი-დედანი);
- საქართველოს მოქალაქის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა;
- 6 ცალი ფოტოსურათი (ზომა: 4X6);
- სამხედრო აღრიცხვაზე ყოფნის დამადასტურებელი საბუთი ვაჭებისთვის;
- ერთიანი ეროვნული გამოცდების ცენტრის მიერ გაცემული საგამოცდო-საიდენტიფიკაციო პლასტიკური ბარათი (დედანი და ასლი).

შემოქმედებითი ტურების მოთხოვნების გაცნობა აბიტურიენტთა შუამდგომლობის ვებგვერდი – www.kutmuscollege.edu.ge

რეგისტრაციის მისამართი: 4600, ქ. ქუთაისი, ვ. გამსახურდიას ქ. 43^ბ ტელეფონები: (8 231) 7-09-11; 7-46-22; 899 506 451 ან 899 158 905 ელფოსტა: admin@kutmuscollege.edu.ge ვებგვერდი: www.kutmuscollege.edu.ge

შემოქმედებითი ტურების დაწყებამდე კოლეჯში ჩატარდება კონსულტაციები აბიტურიენტთათვის სასურველ დისციპლინაში

საორკესტრო საკრავების, სოლო აკადემიური სიმღერის, აკადემიური გუნდის დირიჟორობის გამოცდისთვის სპეციალობაში აბიტურიენტს შეუძლია წარმოადგინოს საკუთარი კონცერტმასტერი ან წინასწარ გააკეთოს განაცხადი კონცერტმასტერის მოთხოვნის შესახებ კოლეჯის მიმღებ კომისიაში, არანაკლებ 10 დღით ადრე გამოცდების დაწყებამდე.

ქუთაისის სამუსიკო კოლეჯის დიდი გამოცდილებისა და მაღალი კვალიფიკაციის მქონე აკადემიური პერსონალი აბიტურიენტებს სთავაზობს მაღალი ხარისხის განათლებას და დაოსტატებას საშემსრულებლო ხელოვნებაში.

ბაკალავრიატის კურსდამთავრებულებს ექმნებათ შესაძლებლობა სწავლის გაგრძელებისა მაგისტრატურაში ნებისმიერ სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

წარმატებას ვუსურვებთ ყველა აბიტურიენტს, ვისაც გაუჩნდება სურვილი მიიღოს უმაღლესი საბაკალავრო სამუსიკო განათლება სსიპ-ქალაქ ქუთაისის სამუსიკო კოლეჯში.

გისურვებთ წარმატებას!

რუსუდან ლორთქიფანიძე
რექტორი

აირჩიეთ ქავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი და მიიღეთ ხანისხიანი განათლება

უნივერსიტეტში სტუდენტთა სწავლა-აღზრდისა და მათი პროფესიული დაოსტატების საქმეს სათანადო გამოცდილების მქონე პროფესორ-მასწავლებლები ემსახურებიან. ჩვენ გთავაზობთ სწავლას ერთ-ერთ პრესტიჟულ და მაღალი რეიტინგის მქონე უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში. ქავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი ემსახურება შრომის ბაზრისთვის კონკურენტუნარიანი კადრების მოზადებას.

ქავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი გთავაზობთ სწავლას შემდეგ ფაკულტეტებზე:

- ბიზნესის (115-01) მისაღები კონტინგენტი – 50
ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო პროგრამა
- იურიდიული(115-02) მისაღები კონტინგენტი – 26
სპეციალობა სამართალმცოდნეობა
- სოციალურ და ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა (115-03)
მისაღები კონტინგენტი – 40
სპეციალობები – საერთაშორისო ურთიერთობები და ჟურნალისტიკა
- მედიცინის (115- 04) მისაღები კონტინგენტი – 45
სპეციალობები – მედიცინა (სამკურნალო საქმე), სტომატოლოგია და ფარმაცია

ქავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი სტუდენტებს სთავაზობს:

- კომფორტულ, თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილ სასწავლო გარემოს;
- კომპიუტერულ კლასს;
- მდიდარ ბიბლიოთეკას – წიგნადი და ელექტრონული ფონდით;
- იურიდიულ კლინიკას;
- ბეჭდვითი და ელექტრონული მედიის სასწავლო-შემოქმედებით ლაბორატორიას;
- გაცვლით საბაკალავრო პროგრამებს;
- სწავლების მაღალ ხარისხს;
- ქვეყანაში არსებულ საგანმანათლებლო ბაზართან შედარებით დაბალ ფასებს;
- განათლების მიღებას სწავლების ორ საფეხურზე – ბაკალავრიატში და მაგისტრატურაში.

უნივერსიტეტი აკრედიტებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ. ლისენზია 01 1708/723, აკრედიტაცია 42/ს 19.11.2007

მისამართი: თბილისი, ჩარბლის ქ. 73, ტელ: 61 12 98; 10 52 03; 30 86 41
ელფოსტა: ciu@ciu.edu.ge ვებგვერდი: www.ciu.edu.ge

**ისწავლე წარმატებით და მოიპოვე სტიპენდია!
ჩვენ ვქვნივთ თქვენს წარმატებას!**

ორიბამის და კალიბრაფიის ბაკვეთილი

2 მარტი ჩვენთვის ძალიან მნიშვნელოვანი დღე იყო. სტუმრად გვეწვივნენ იაპონიის საელჩოს წარმომადგენლები – ელჩის მეუღლე **ჯუნკო კამოჰარა**, **რიცუკო ინოუე**, **მიძუე იანო**, **რუსუდან გვერნითელი** და **თეონა ნაცვლიშვილი**. ქალბატონმა ჯუნკო კამოჰარამ წარმოადგინა იაპონელების ნაციონალური ტანსაცმელი „კიმონო“. გაგვაკეთებინეს ქალაქის წეროები, რომელიც იაპონელებისთვის მშვიდობის სიმბოლოა. სპეციალურ იაპონურ ფურცლებზე ფუნჯებით და სპეციალური მელნით ყველას იაპონურ ენაზე დაგვანერინეს ჩვენი სახელები, რამაც დიდი ინტერესი გამოიწვია ჩვენში. ყველას მოგვინდა იაპონური ენის შესწავლა. გვექონდა ჩვენი პროექტის „ქართული ტრადიციები და ნუგბარი“ პრეზენტაცია (www.tradition-georgia.net.au). უკვე სამი წელია, ამ პროექტს ბუნების გაკვეთილზე ვახორციელებთ. საკლასო ოთახში გვექონდა ფოტოლცენა, რთველი, ამოვავლეთ ჩურჩხელები, ახალ წელს ვისწავლეთ და გაგვაკეთეთ გონივრად. აღდგომისთვის მზადება ჯეჯილის დათვისით დავიწყეთ, წითელი კვერცხებიც საკლასო ოთახში შევდებეთ. ზაფხულში ფერისცვა-

ლება ყველამ დამოუკიდებლად ვიზეიმეთ. შემოდგომაზე „თბილისობის“ დღესასწაული კვლავ საკლასო ოთახში აღვნიშნეთ ხილით მორთული ქუდებითა და კალათებით. ყველა დღესასწაულზე მონეული გვეყვდნენ ბებიები და ბაბუები.

ჩვენი ტრადიციების გარდა სტუმრებს მათ ტრადიციულ დღესასწაულზე – „საკურას“ (ალუბლობა) ფესტივალზეც ვესაუბრეთ.

იაპონიის საელჩოს წარმომადგენლებს სამახსოვროდ გადავცით ჩვენი ნახატები და იაპონური სახლის ხელნაკეთი მაკეტი. რაკარგი იქნებოდა, სხვა ქვეყნების საელჩოების წარმომადგენლებსაც რომ გავცნოთ ჩვენთვის თავიანთი დამწერლობა და ტრადიციები.

170-ე საჯარო სკოლის III კლასის მოსწავლეები

P.S. იაპონიაში მომხდარი ტრაგედიის გამო თანადგომას ვუცხადებთ ჩვენს თანატოლებს და მთელ მოსახლეობას.

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდა გამოსდების ეროვნული ცენტრი - 2011

- დაწყებით საფეხურზე იმდენად გავრცელებულია სასწავლო საკომპიუტერული საფუძვლები;
- აქ იქნება აღიარებული იმ პირობითად კომპიუტერული საფუძვლების, რომლებსაც ყოველთვის იყენებენ მომავალ პროფესიულ საქმიანობაში;
- სოციალიზაციის პირველ ეტაპებსაც გავრცელებულია აქტიურობა.

დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა სტანდარტი

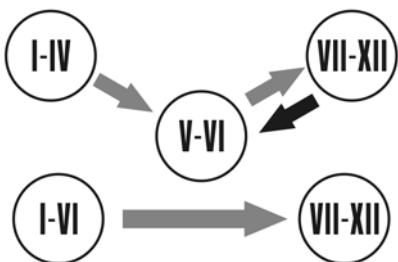
- სტანდარტში წარმოდგენილია ის კომპეტენციები, რომლებიც უნდა შეძლებისდაგვარად იყენებდეს მასწავლებელი;
- სტანდარტი არის დოკუმენტი, რომლის საფუძველზეც შეიქმნა საგამოცდო პროგრამა.

სერტიფიკაციის ტიპები:

- I-IV კლასების მასწავლებელი, რომელიც ასწავლის ქართულს, ბუნებისმეტყველებას, მათემატიკას;
- I-VI კლასების მასწავლებელი, რომელიც ასწავლის მხოლოდ ერთ საგანს.

V-VI კლასებში სწავლების უფლების მოპოვება შეუძლია როგორც I-IV, ასევე, VII-XII კლასების მასწავლებელს.

სერტიფიკაციის ტიპები

სასერტიფიკაციო ტესტი

შესრულებული სამუშაო:

- სტანდარტის ექსპერტული შეფასება;
- სტანდარტის გადამამუშავება;
- საცდელი ტესტირება;
- დამხმარე მასალათა კრებული.

- ინფორმაცია დაწყებითი საფეხურის პედაგოგთა სასერტიფიკაციო გამოცდის შესახებ;
- საგამოცდო პროგრამები;
- ნიმუშები ტესტის თითოეული ნაწილიდან;
- რეკომენდებული ლიტერატურის ჩამონათვალი;
- დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის სტანდარტი.

სასერტიფიკაციო ტესტი

დავალბებელი ფორმატი

- დავალებები არჩევითი პასუხებით;
- დავალებები ღია დაბოლოებით;
- შესაბამისობის დადგენა;
- ესეს ტიპის დავალება.

ტესტის სტრუქტურა

• პროფესიული ცოდნა და მეთოდოლოგია (ქართული ენა და ლიტერატურა, კითხვისა და წერის სწავლება, ბუნებისმეტყველება, მათემატიკა);

- აკადემიური უნარები (წაკითხული ტექსტის გააზრება და ანალიტიკური წერა).

ტესტის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 60%, თითოეული ნაწილისა - 35-40%.

პროფესიული ცოდნა და მეთოდოლოგია

- ქართული ენა და ლიტერატურა;
- კითხვისა და წერის სწავლება;
- გუნდისმეტყველება;
- მათემატიკა.

ნიმუშები

პროფესიული ცოდნა და მეთოდოლოგია

ქართული ენა და ლიტერატურა (საგნობრივი ცოდნა)

ჩამოთვლილთაგან რომელ ნინადადებაშია ზმნა მცდარი ფორმით?

- (ა) გიორგის თხილამურებით უსრიალია.
  - (ბ) გიორგის ბანარი გაუბია.
  - (გ) გიორგის წერილი დაუნერია.
  - (დ) გიორგის ფანქარი გაუთლია.
- ჩანერეთ ზმნა სწორი ფორმით:
.....
პასუხი დაასაბუთეთ.

ქართული ენა და ლიტერატურა (მეთოდოლოგია)

თქვენი მიზანია გაარკვიოთ, ისწავლეს თუ არა მოსწავლეებმა არსებითი სახელის ბრუნება და იყენებენ თუ არა ამ ცოდნას პრაქტიკულად. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი აქტივობაა ამისათვის ყველაზე უფრო მიზანშეწონილი?

- (ა) მოსწავლეებმა უნდა ჩამოთვალონ არსებითი სახელის ბრუნვები და შესაბამისი ბრუნვის ნიშნები
- (ბ) დაფაზე თანმიმდევრობით ჩამოწერილია ბრუნვები. იქვე მოცემულია არსებითი სახელი „ბავშვი“. მოსწავლეებმა უნდა მიუჩინონ ეს სახელი თითოეულ ბრუნვას შესაბამისი ბრუნვის ნიშნით
- (გ) მოსწავლის ამოცანაა, წინადადებაში, რომლებშიც გამოტოვებულია სიტყვები, ჩასვას არსებითი სახელები სწორი ბრუნვით, გა-

მოყოს ბრუნვის ნიშნები და დაასახელოს ბრუნვა

(დ) მოსწავლის ამოცანაა, მოძებნოს ტექსტში 7 არსებითი სახელი, აბრუნოს და ჩანეროს რვეულში სწორი პასუხი (ა).

კითხვისა და წერის სწავლება (კითხვის სწავლების თანამედროვე სტრატეგიების ცოდნა და მათი პრაქტიკულად გამოყენების უნარი)

ჩამოთვლილთაგან რომელი აქტივობა არ გამოდგება ბავშვებში ბგერითი ანალიზისა და სინთეზის უნარის გასავითარებლად?

- (ა) სიტყვაში „ბალი“ შეცვალე ერთი ბგერა ისე, რომ სხვა სიტყვა გამოვიდეს
- (ბ) დაასახელე პირველი ბგერა სიტყვაში „თოვლი“
- (გ) დაფაზე დავნერ სიტყვებს, შენ ეს სიტყვები რვეულში გადაწერე
- (დ) მე გეტყვი სიტყვებს დაშლილად, შენ უნდა მითხრა, რა სიტყვა გამოვიდა სწორი პასუხი (ა).

კითხვისა და წერის სწავლება

თათია I კლასის მოსწავლეა. მასწავლებელმა შენიშნა, რომ მას წერის დროს ერთმანეთში ერევა შ და ნ, მ და ნ. მასწავლებელი შეეცადა, დახმარებოდა გოგონას და უთხრა: „თათია, შეხედე, შ-ს მუცელი მარცხნივ აქვს, ნ-ს კი - მარჯვნივ, მ-ს ქუდი მარცხენა მხარეს იყურება, ნ-ს ქუდი კი - მარჯვნივ მხარეს. შეეცადე დაიმახსოვრო!“

I. დაეხმარება მასწავლებლის მინიშნება თათიას? პასუხი დაასაბუთეთ.

II. აღწერეთ სტრატეგია, რომლითაც თქვენ დაეხმარებოდით თათიას ამ სირთულის დაძლევაში.

გუნდისმეტყველება (საგნობრივი ცოდნა)

ქვემოთ მოცემულია ორი სვეტი. მარცხენა სვეტში წარმოდგენილია მცენარის ორგანოები, მარჯვენაში კი - მათი ძირითადი ფუნქციები. დაადგინეთ შესაბამისობა ორგანოებსა და მათ ძირითად ფუნქციებს შორის.

შეავსეთ გრაფები ნიმუშის მიხედვით (პასუხის გამოვლენა დასაშვებია).

- (ა) ფესვი 1. წყლის აორთქლება
- (ბ) ღერო 2. ნივთიერებათა გატარება
- (გ) ყვავილი 3. სუნთქვა
- (დ) ფოთოლი 4. გამრავლება
- 5. შენოვა
- 6. ფოტოსინთეზი

1	2	3	4	5	6
დ	ბ	დ	გ	ა	დ

მათემატიკა (საგნობრივი ცოდნა)

გაძვირების შემდეგ 24 რვეული იმდენივე ღირდა, რამდენიც 30 ისეთივე რვეული - გაძვირებამდე. რამდენი პროცენტით მოიმატა რვეულის ფასმა?

- (ა) 15%-ით
  - (ბ) 20%-ით
  - (გ) 25%-ით
  - (დ) 30%-ით
- სწორი პასუხი (ა).

მათემატიკა (მეთოდოლოგია)

სასწავლო წლის ბოლოს თქვენმა კოლეგამ გაგიზიარა შთაბეჭდილება I კლასის მოსწავლეების შესახებ. გითხრა, რომ, ზოგადად, კმაყოფილია მათემატიკაში მათი მიღწევებით, აღნიშნა, რომ უმრავლესობა უშეცდომოდ და სწრაფად ასრულებს რიცხვების შეკრება/გამოკლებას 20-ის ფარგლებში როგორც ზეპირად, ასევე წერილობით. მათი საყვარელი აქტივობაა შეჯიბრი - ვინ უფრო მეტ მოქმედებას შესრულებს უშეცდომოდ შეზღუდულ დროში, თუმცა იქვე აღნიშნა:

– მხოლოდ ერთი მოსწავლე მყავს ძალიან სუსტი. მართალია, მას შეუძლია 20-მდე დათვლა და რიცხვების ჩანერა, მაგრამ ძალიან უჭირს შეკრება/გამოკლება, რადგან ანგარიშისას იშველებს თითებს და სწორედ ეს აკარგვინებს დიდ დროს.

1. გამოდგება თუ არა ასეთ შეჯიბრში მიღებული შედეგი 20-ის ფარგლებში რიცხვების შეკრება/გამოკლების წარმატებით ათვისების ინდიკატორად? პასუხი დაასაბუთეთ.

2. ეთანხმებით თუ არა პედაგოგის შეხედულებას, რომ მოსწავლე, რომელიც ანგარიშისას თითებს იყენებს, სუსტია? პასუხი დაასაბუთეთ.

აკადემიური უნარები

- წაკითხული ტექსტის გააზრება;
- ანალიტიკური წერა.

წაკითხული ტექსტის გააზრება

- წარმოდგენილია თემატურად მრავალფეროვანი ტექსტები;
- თითოეულ ტექსტს ახლავს 5-6 შეკითხვა (არჩევითი პასუხებით);
- პედაგოგმა უნდა შეძლოს ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვება, ინტერპრეტირება, გაანალიზება და შეფასება.

წაკითხული ტექსტის გააზრება

სვენსერის აზრით, თამაში არის ორგანიზმში დაგროვილი ჭარბი ენერჯის ხარჯვა წინასწარ განსაზღვრული მიზნის გარეშე. მაგრამ ვინაიდან ბავშვის თამაშს ყოველთვის აქვს გარკვეული შინაარსი, სვენსერი იძულებულია ამის ასახვას დაეძინოს, „ჭარბი ენერჯის“ ცნებასთან ერთად, „მიბაძვის“ ცნებასაც მიმართოს: ბავშვი მიმბაძვით არსებას, მისი თამაშის შინაარსი დიდების საქმიანობის, სხვადასხვა აქტივობის მიბაძვის საფუძველზე იქმნება. ამით აიხსნება, რომ ბავშვი ცხენობანას თამაშობს, „სახლებსა“ და „კოშკებს“ აგებს და ა.შ.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ ნინადადებაშია წარმოდგენილი ბავშვის თამაშის განმარტებული ფაქტორი?

- (ა) თამაშის დროს ორგანიზმი თავისუფლდება ზედმეტი ენერჯისგან
- (ბ) უფროსების სხვადასხვა ტიპის აქტივობა ბავშვის თამაშის მრავალფეროვნების საფუძველია
- (გ) წინასწარ დასახული მიზნის არარსებობის გამო ბავშვი იძულებულია დახარჯოს ჭარბი ენერჯია
- (დ) თამაშის შინაარსი უფროსების ქცევაზე დაკვირვებითაა განსაზღვრული სწორი პასუხი (ა).

ანალიტიკური წერა (ესეს ტიპის დავალება)

დავალბების შესრულება გულისხმობს:

- გარკვეულ საკითხთან დაკავშირებით აზრის წერილობით გამოთქმას, მსჯელობას;
- საკუთარი პოზიციის გამოყარებას არგუმენტებითა და მაგალითებით.

ანალიტიკური წერა

„ახალგაზრდა ერთდროულად თავის თავში დაჯერებულიც არის და თავგზააბნეულიც“. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება, რომელსაც ადამიანი ახალგაზრდობის ასაკში იღებს, პროფესიის არჩევაა. რას ურჩევდით ახალგაზრდას, რომელიც ამგვარი არჩევანის წინაშეა და დახმარებისთვის მოგმართავთ.

წარმოადგინეთ თქვენი პოზიცია ამ საკითხთან დაკავშირებით:

- განიხილეთ ფაქტორები, რომლებზეც უნდა გაამახვილოს ყურადღება ახალგაზრდამ პროფესიის არჩევანისას;
- იმსჯელეთ სწორი/არასწორი არჩევანის შესაძლო შედეგებზე;
- მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები.

მისურველთა წარმატებას!

საგანმანათლებლო კერა

ბანათლების კერები მესხეთში

დასასრული. დასაწყისი იხ. №8-9

კერძოდ, მას ჰქონდა „ხარაზისა და სლესარის“ განყოფილებები. საშუალოდ, წელიწადში 211 მოსწავლეს ამზადებდა, საარქივო მასალებიდან ირკვევა, რომ ახალციხის მაზრის უფროსს, გრაფ ტიბენ ჰაუზენს ახალციხის საქალაქო სკოლასთან გაუხსნია სახელოსნო განყოფილება და სასწავლო ფერმა.

მოგვიანებით, 1910 წლის 14 სექტემბერს, საქალაქო სასწავლებლის ბაზაზე, აღმოცენდა პროგიმნაზია, რომელიც 1917 წელს გიმნაზიად გადაკეთდა. 1921 წლიდან, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ, გიმნაზიის ბაზაზე, აღმოცენდა ცხრანლიანი შრომითი სკოლა, რომელიც შემდგომ გადაკეთდა საშუალო სკოლად - ქ. ახალციხის №1 საშუალო სკოლა. ამდენად, 1831 წელს ქ. ახალციხეში დაფუძნებული სამაზრო სკოლის პირდაპირი და კანონმდებელი №1 საშუალო სკოლა.

2. კარაპეტას სომხური სასწავლებელი დაარსდა 1836 წელს (ე.ი. მეფის რუსეთის მიერ თურქეთიდან სამხრეთ საქართველოში სომხების კოლონიზაციის შემდეგ), ეპისკოპოს კარაპეტას სახელობის ეკლესიის ხარჯზე. ათი წლის განმავლობაში უსწავლია 4197 მოსწავლეს, ე.ი. წელიწადში, საშუალოდ, 419 მოსწავლე სწავლობდა. აღნიშნული მდგომარეობით, ე.ი. 1886 წელს, მუშაობდა 16 მასწავლებელი.

3. ელიზაბეტას სახელობის ქალთა სასწავლებელი დაარსდა 1869 წელს და ფუნქციონირებდა სომხური ეკლესიის ხარჯზე. წელიწადში, საშუალოდ, 355 გოგონა სწავლობდა. 1886 წელს 11 მასწავლებელი მუშაობდა.

4. 1871 წელს ანა ბესარიონის ასულმა მუსხელიშვილმა-ლოლობერიძემ დააარსა ქალთა უფასო სკოლა ქალაქ ახალციხის ძველ ნაწილში - რაბათში. საშუალოდ, წელიწადში 47 მოსწავლეს ამზადებდა, 1886 წელს სწავლობდა 56 გოგონა, მუშაობდა ორი მასწავლებელი (ქალი). ქალაქის გამგეობა, ყოველწლიურად, მასწავლებელს 300 მანეთი ეხმარებოდა.

აღნიშნული სასწავლებლის შესახებ სრულ ინფორმაციას გვანცდის აგრიტე XIX-XX საუკუნეების მესხი საზოგადო მოღვაწე კონსტანტინე გვარამაძე. მიუთითებს, რომ ანა მუსხელიშვილმა-ლოლობერიძემ ქალთა სასწავლებელი რაბათში (ახალციხის ძველ ნაწილში) - ნაქირავებ სახლში დააარსა. თავდაპირველად, თვითონ ასწავლიდა გოგონებს, ხოლო შემდეგ თბილისიდან და ქუთაისიდან მიიწვია ორი მასწავლებელი როგორც რუსულ-

ქართული ენების, ასევე ქსოვისა და ქარგვის შესასწავლად. მათ თავის სახლში აცხოვრებდა და ხელფასსაც თვითონ აძლევდა. საღვთო რჯულის მასწავლებლად მონვეული ჰყავდა მღვდელიც. სასწავლებლის დაარსებიდან ოთხი წლის შემდეგ, თბილისში საცხოვრებლად გადასვლის გამო, სასწავლებელი ჩაუბარებია გამომძიებელ სულხანოვისათვის, ხოლო შემდეგ სკოლის გამგებლობა მაზრის უფროსის, პავლოვის ხელში გადასულა. მისი გამგებლობის დროს აუცილებლად სასწავლებლის ქვითკირის შენობა. პავლოვის შემდეგ, ცხრა წლის განმავლობაში სასწავლებელს განაგებდა მარიამ გრიგოლის ასული გამრეკელი. „მეტადრე გააუფჯობესა მან ბაღისპირების ქარგვის, სუფრების ქარგვისა და თეთრეულის კერვის სახეები. ასე რომ, მნახველნი დიდად ემყოფილნი რჩებოდნენ „ხელოვნების სიმშვენიერით“. ამრიგად, რაბათის ქალთა სასწავლებელი, თავისი სპეციფიკით, პროფესიულ სასწავლებელს წარმოადგენდა, რამდენადაც განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობოდა ხელსაქმის შესწავლას. ანტონ ნებიერიძე სამართლიანად მიუთითებდა, რომ ახალციხის ქალთა უფასო სკოლის მიზანი იყო, მოსწავლეებისთვის, ზოგად განათლებასთან ერთად, პროფესიული ცოდნა მიეცათ და პრაქტიკული საქმიანობისათვის მოემზადებინათ.

კონსტანტინე გვარამაძის ცნობით, ხსენებულ სასწავლებელში საღვთო რჯულს უფასოდ ასწავლიდნენ მღვდელი იოანე გვარამაძე და დეკანოზი მამა დიმიტრი ხახუტაშვილი. ივანე გვარამაძის მიერ გაზეთ „დროებაში“ წარმოდგენილი კორესპონდენციიდან ირკვევა, რომ სასწავლებელს დიდ დახმარებას უზენადა მაზრის უფროსი ნიკოლოზ ალექსიევი-მესხიევი. ავტორი იქვე მიუთითებდა, რომ იგი ათი წლის განმავლობაში სკოლის სასარგებლოდ ხან სექტაკლებს, ხან საღამოებს მართავდა და ამგვარად შეგროვილი ფულით ინახავდა სკოლას. მას სკოლის დამაარსებლად და სულისჩამდგმელად ასახელებდა.

XIX-XX საუკუნეთა მიჯნაზე, ქართულ პერიოდიკაში, მრავალი ცნობაა დაცული ახალციხის დედათა სკოლის შესახებ. კორესპონდენციების საფუძველზე ირკვევა, რომ სასწავლებელი დიდ ეკონომიკურ გაჭირვებას განიცდის. იგი, ძირითადად, არსებობდა შემოწირულობის საფუძველზე. 1908 წელს კონსტანტინე გვარამაძემ, ადგილობრივი საზოგადოებრიობის წინაშე აღნიშნული სასწავლებლის შესახებ, საქველმოქმედო კომიტეტის დაარსების საკითხი დააყენა. კ. გვარამაძის წინადადება გან-

კონსტანტინე გვარამაძე

ხორციელდა, შეიქმნა საქველმოქმედო კომიტეტი, გარდა ამისა, კ. გვარამაძე მიუთითებდა, რომ აღნიშნულ სასწავლებელში გოგონებისთვის ესწავლებინათ ჭრა-კერვა, რაც, მისი აზრით, აუცილებელ საჭიროებას შეადგენდა, მეტადრე ღარიბი გლეხებისთვის. როდესაც ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ადგილობრივი განყოფილება ჩამოყალიბდა, კ. გვარამაძემ წამოაყენა წინადადება, რომ რაბათის დედათა სასწავლებელი ახალციხის განყოფილებას დაქვემდებარებოდა.

უნდა აღინიშნოს, რომ ახალციხის ქალთა უფასო სასწავლებლის დაფუძნებას, იმთავითვე, დიდი მონაწილეობა შეხვდა ქართველი ინტელიგენცია, შეძლებისდაგვარად უწყვედა მატერიალურ დახმარებას. სკოლით აღფრთოვანებული იაკობ გოგებაშვილი წერდა: „იმედი ვიქონიით, რომ ახალციხის ქალთა უფასო სკოლა ჰპოვებს მიმბძველებს ჩვენი კუთხის სხვა სამაზრო ქალაქებში და იქნება ნიმუში ქალთა უფასო სკოლების დაარსებისა და ორგანიზაციისა, რომელთა საქიროება ყველგან ასე ძლიერ იგრძნობა.“

დასახელებული სკოლის ფუნქციონირებას არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა, რადგან დიდი როლი შეასრულა მესხეთში ქალთა განათლებისა და პროფესიული დახელოვნების საქმეში. აგრეთვე, ხელი შეუწყო ქსოვისა და ქარგვის ხალხური ტრადიციების დაცვას და შენარჩუნებას. აღსანიშნავია, რომ დასახელებული სასწავლებლის მოსწავლეთა ნაშუაგვრებმა დღემდე მოაღწია და ამ კუთხის მცხოვრებთა საოჯახო რელიკვიებად იქცა, ნაწილი დაცულია სამცხე-ჯავახეთის ისტორიულ მუზეუმში. ამასთანავე, ალექსანდრე ფრონელის (ყიფშიძის) სამართლიანი შენიშვნით, იგი წარმოადგენდა „ერთ-ერთ ზღუდეს აქაური გამქრალი ქართველებისა.“

5. კათოლიკური სკოლა დაარსდა 1851-1852 წლებში, რაბათში, იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის ხარჯზე, პავლე შაყულიანის (ჭილი-მუზაშვილის) მმართველობის დროს. ათი წლის განმავლობაში აქ განათლება მიიღო 578-მა ვაჟმა, წელიწადში, საშუალოდ, 58 მოსწავლე სწავლობდა. 1886 წელს სასწავლებელში 61 მოსწავლე და 1 მასწავლებელი იყო.

6. სომხურ-კათოლიკური შერეული სკოლა 1832 წელს დაარსდა. აქ წელიწადში, საშუალოდ, 38 მოსწავლე სწავლობდა.

7. ებრაელთა სასწავლებელი. ებრაელი ბავშვები იკრიბებოდნენ რაბათში, რომელიც ასწავლიდა ლოცვასა და რელიგიის წარმოშობას. სწავლება ებრაულ ენაზე მიმდინარეობდა, რაც ბავშვებისთვის გაუგებარი იყო. წელიწადში, საშუალოდ, 37 მოსწავლე ჰყავდათ, ხოლო 1884-1885 წლებში სწავლობდა 50 ვაჟი.

ამგვარად, XIX საუკუნის 80-იანი წლებისათვის ქ. ახალციხეში არსებული 7 სასწავლებლიდან ოთხი იყო ვაჟების, ორი - ქალების, ერთი - შერეული. 1886 წლის მდგომარეობით, შეიდივე სასწავლებელში მუშაობდა 38 მასწავლებელი (30 - მამაკაცი და 8 - ქალი).

XX საუკუნის დასაწყისი, სამცხე-ჯავახეთში, განათლების სფეროში დიდი წარმატებით აღინიშნა. რაც გამოიხატა იმაში, რომ ახალციხეში აღმოცენდა საშუალო ტიპის სასწავლებელი - პროგიმნაზია, რომელიც შემდეგ გიმნაზიად გადაკეთდა.

გიმნაზიის გახსნის საკითხი ადგილობრივმა მოსახლეობამ მთავრობის წინაშე ჯერ კიდევ 1908 წელს დააყენა. ხალხის თხოვნა შეწყნარებულ იქნა 1910 წელს. „30 მაისს ქ. ახალციხის თავმა კავკასიის სასწავლო ოლქის მზრუნველისაგან დეპუტა მიიღო: გადაწყდა, ახალციხეში 1 ივლისიდან გაიხსნას ოთხკლასიანი პროგიმნაზია.“ - წერდა კ. გვარამაძე. პროგიმნაზია აკურთხეს 1910 წლის 14 სექტემბერს, კურთხევას კავკასიის სასწავლო ოლქის მზრუნველი ბ. რუდოლფი დაესწრო.

ეს სასწავლებელი გამიზნული იყო მხოლოდ ვაჟთათვის. ამიტომ, 1911 წელს პროგიმნაზიის პედაგოგიურმა საბჭომ განიხილა ქალაქის თვითმმართველობის ოქმი, რომ მომავალი სექტემბრიდან სასწავლებელი ორივე სქესის მოსწავლეთათვის გადაეცემა. ქალაქის საბჭო პროგიმნაზიის ინსპექტორს, ბ. ვერესოვს თხოვდა თანხმობას და შუამდგომლობას კავკა-

სიის სასწავლო ოლქის მზრუნველის წინაშე აღძრული საკითხის თაობაზე. პედაგოგიურმა საბჭომ მიიღო დადგენილება, რომ იზრუნებდა მომავალი სექტემბრიდან პროგიმნაზიაში ორივე სქესის მოსწავლეთა სწავლების დაწყებაზე. ამასთანავე, მოსწავლე ქალთა წლოვანება 15 წლით განისაზღვრა. 1917 წელს პროგიმნაზია გიმნაზიად გადაკეთდა.

აღნიშნულ სასწავლებელს დიდი ამაგი დასდო კონსტანტინე გვარამაძემ. „ახალციხის რუსულ გიმნაზიაში მან რამდენიმე წლის განმავლობაში უფასოდ, უჯამაგიროდ, დამამცირებელ გარემოებაში თავს იდვა ქართული ენის პირველადი სწავლება“. მისი დამსახურება იყო ისიც, რომ ყურადღება მიექცა ქართული ენის სწავლებას. 1915 წლის სექტემბრიდან ქართული ენის სწავლება სავალდებულო გახდა მოსწავლეთათვის, ამიერიდან მისაღები გამოცდებიც დედა ენაზე ტარდებოდა.

ამგვარად, XIX-XX საუკუნეთა მიჯნაზე, სამცხე-ჯავახეთში, გაფართოვდა დაწყებითი სკოლების ქსელი, სხვადასხვა საზოგადოებების ნივთიერი დახმარებისა და ხალხის დაჟინებული მოთხოვნის საფუძველზე. აქვე აღსანიშნავია, რომ განათლების სფეროში მოკალათებული რუსი მოხელეები ყოველწლიურად ცდილობდნენ სკოლებს გახსნის შეზღუდვას, ქმნიდნენ ხელოვნურ წინააღმდეგობას. აქედან გამომდინარე, სკოლების გახსნა მეტად დიდ სიძნელეთან იყო დაკავშირებული. იაკობ გოგებაშვილი წერდა: „არც ერთი სკოლა, რაც უნდა პანანკინტელა იყვეს, არ შეიძლება გაიხსნას, თუ ამას არ წაუშდევანეთ წინ გრძელი ფორმალური მინერალური მთავრობასთან და არ მიიღეთ უკანასკნელის ნებართვა... თუ არადა სკოლას უსართოდ ანდერძის აგება და დაარსება მიუღეს.“ რუსიფიკატორული პოლიტიკის მიუხედავად, სამცხე-ჯავახეთში, აღნიშნულ პერიოდში, შესაძლებელი გახდა ათობით სხვადასხვა ტიპის სკოლის დაარსება. მოხსენიებულმა სკოლებმა დიდი წვლილი შეიტანეს ადგილობრივი მოსახლეობის განათლებისა და კულტურული დაწინაურების საქმეში, მათი ეროვნული ცნობიერების გაღვივება-შენარჩუნებასა და, შესაბამისად, ეროვნული გადაგვარების თავიდან აცილებაში.

ნათო ყრუაშვილი

ახალციხის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის პედაგოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი სამცხე-ჯავახეთის ისტორიის მუზეუმის მეცნიერი მუშაკი

ინფორმაცია

„სიყვარული ძალსა შენსა!“ - პოეტის ეს მარად უჭკნობი ფრაზა გახდა სახელწოდება იმ ზეიმისა, რომელიც 2 მარტს ახალციხის №5 საჯარო სკოლის III კლასის მოსწავლეებმა შესთავაზეს დამსწრე საზოგადოებას. კლასის ხელმძღვანელის, ზოია ზაზაშვილისა და მუსიკის მასწავლებლის, მია მისურაძის თავდაუზოგავი შრომის წყალობით, 17-მა პატარა „მსახიობმა“ ნამდვილი სიყვარულის ზეიმი მოაწყო სკოლის სააქტო დარბაზის სცენაზე.

„სიყვარული, ძალსა შენსა!“ - ეს ფრაზა შემთხვევით არ შეურჩევიათ. ზეიმის მიზანი იყო სამშობლოს, და-ძმური, დედაშვილური, ქალ-ვაჟის სიყვარული.

პატარებმა მთელი სული და გული ჩადეს მათ მიერ წარმოთქმულ სიტყვებში, სიმღერებსა და ლექსებში. ბავშვური უმანკოებით მოეფერნენ მშობლებს, მასწავლებლებს...

ზეიმს ესწრებოდნენ: სკოლის დირექტორი, ქალბატონი ჟენია მერაბიშვილი, სასწავლო ნაწილის გამგეები: მარიამ კაჭკაჭაშვილი და ნანა დათაშვილი, პედაგოგები და მშობლები. პატარების მიერ მხატვრულად წაკითხულმა შინაარსიანმა ლექსებმა, სიმღერებმა, შესრულებულმა როლებმა, ზეიმის დასრულების შემდეგ, დამსწრე საზოგადოების მადლი შეფასება დაიმსახურა.

სკოლის დირექტორმა, ქალბატონმა ჟენია მერაბიშვილმა ასე მიმართა პატარებს: „როგორ გაზრდილხართ, დახვეწილხართ, გამართულად საუბრობთ და სიმღერა გისწავლიათ, კარგი მსახიობები გამხდარხართ. იმედი მაქვს, ამ ღამეზე სიტყვებს ცხოვრებაშიც არ დაივიწყებთ.“ ქალბატონმა ჟენიამ მადლობა გადაუხადა კლასის ხელმძღვანელს, მუსიკის მასწავლებელსა და მშობლებს განუული თანადგომისათვის; საქებარი სიტყვები მოისმინეს მეორეკლასელებმა სასწავლო ნაწილის გამგეებისგანაც; აღფრთოვანება ვერ დამალეს მოსწავლეთა მშობლებმა. მათ მადლობა გადაუხადეს კლასის ხელმძღვანელსა და მუსიკის მასწავლებელს განუული შრომისათვის.

შორენა ბაგოშვილი მშობელი

ბავშვთა მიმართ ძალადობა რეკომენდაციები პედაგოგებისთვის

რუბრიკას უძღვება საზოგადოებრივი ჯანდაცვისა და მედიცინის განვითარების ფონდის ფსიქოლოგი ქეთევან თაყაიშვილი

როლის მივითხროთ აქვთ ბავშვის მიმართ განხორციელებულ ძალადობაზე და როგორ მოვიძიოთ

პედაგოგებს ხშირად აქვთ შეხება ძალადობაგანცდილ/ძალადობის რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვებთან. დროულ ჩარევას და სხვადასხვა სპეციალისტების ერთობლივ მუშაობას ძალადობის მსხვერპლი/რისკის ქვეშ მყოფი ბავშვების გამოვლენისა და ძალადობის ფაქტზე დროული რეაგირებისთვის, თითოეული შემთხვევის ეფექტურად გადაჭრისა და ბავშვის ძალადობისგან დაცვისთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს.

2010 წლის 7 ივნისს, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ერთობლივი ბრძანების №152/ნ საფუძველზე, ძალაში შევიდა დოკუმენტი „ბავშვთა დაცვის მიმართი ნიშნის (რეფერირების) პროცედურები“. ამ დოკუმენტის მიზანია ოჯახში და მის გარეთ ძალადობის ყველა ფორმისგან ბავშვთა დაცვის ხელშეწყობა, ძალადობისგან ბავშვთა დაცვის კოორდინირებული და ეფექტური სისტემის ჩამოყალიბება.

აღნიშნული დოკუმენტის ფარგლებში, ბავშვზე ძალადობის შემთხვევის გამოვლენა ევალება ყველა დაწესებულებას, რომელიც ბავშვთან ურთიერთობს – სკოლას, სამედიცინო დაწესებულებას, სოფლის ექიმს, ბავშვთა სპეციალიზებულ დაწესებულებას, სააგენტოს, საუბნო სამსახურს, საპატრულო პოლიციას.

ბავშვის ძალადობისგან დასაცავად პედაგოგმა აუცილებლად უნდა იცოდეს ბავშვთა მიმართ ძალადობის გავრცელებული ფორმები, ის ფიზიკური ნიშნები და ემოციური-ქცევითი თავისებურებები, რომლებიც, შესაძლებელია, აღენიშნებოდეს ძალადობაგანცდილ ბავშვს. მას ასევე უნდა ჰქონდეს ზუსტი ინფორმაცია იმ ნაბიჯების შესახებ, რომლებიც მან უნდა გადადგას ბავშვის მიმართ ძალადობაზე ეჭვის გაჩენის შემთხვევაში.

პრობლემის სერიოზულობა

- ◆ ბავშვთა მიმართ ძალადობის შედეგები სერიოზულია.
- ◆ ძალადობის შედეგად მიყენებული ზიანი ბავშვს ბავშვობის გვიან წლებამდე, მონიფულაობამდე და ზრდასრულ ასაკამდეც კი მიჰყვება.
- ◆ ძალადობა ბავშვის განვითარების ყველა ასპექტზე ახდენს გავლენას: ბავშვის თავის ტვინის სტრუქტურის ჩამოყალიბებაზე, ფიზიკურ და ფსიქიკურ განვითარებაზე, ემოციურ განვითარებაზე, სოციალურ კეთილდღეობაზე.
- ◆ ბავშვობაში განცდილ ძალადობას უკავშირდება დამოკიდებულება ალკოჰოლსა და ნარკოტიკებზე, ასევე ონკოლოგიური და ფილტვების ქრონიკული დაავადებები, დეპრესია, მთელი რიგი სხვა დაავადებებისა..
- ◆ კვლევებით დადგინდა, რომ ზრდასრულ კრიმინალთა უდიდესი ნაწილი ბავშვობაში ძალადობას განიცდიდა.

ბავშვობაში განცდილ ძალადობას უკავშირდება დამოკიდებულება ალკოჰოლსა და ნარკოტიკებზე, ასევე ონკოლოგიური და ფილტვების ქრონიკული დაავადებები, დეპრესია, მთელი რიგი სხვა დაავადებებისა..

კვლევებით დადგინდა, რომ ზრდასრულ კრიმინალთა უდიდესი ნაწილი ბავშვობაში ძალადობას განიცდიდა.

ტიპიური განმარტებები

ბავშვთა მიმართ ძალადობისა და მისი ფორმების განმარტებები

- ◆ ძალადობა – პირის მიერ ბავშვის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევა ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით;
- ◆ ფიზიკური ძალადობა – ცემა, ნამება, ჯანმრთელობის დაზიანება, თავისუფლების უკანონო აღკვეთა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ფიზიკურ ტკივილს ან ტანჯვას; ჯანმრთელობის და განვითარების მდგომარეობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობა, რაც იწვევს ბავშვის ჯანმრთელობის დაზიანებას ან სიკვდილს;
- ◆ ფსიქოლოგიური ძალადობა – შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ბავშვის პატივისცხისა და ღირსების შელახვას და რომელმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ბავშვის ჯანმრთელობას და სიკვდილს;
- ◆ სექსუალური ძალადობა – ბავშვთან სექსობრივი კავშირი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან მსხვერპლის უმწიფობის გამოყენებით; სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი მოქმედება ან გარყვნილი ქმედება ბავშვის მონაწილეობით;
- ◆ ეკონომიკური ძალადობა – ქმედება, რომელიც იწვევს საკვებ-

ბით, საცხოვრებელი და ნორმალური განვითარების სხვა პირობებით უზრუნველყოფის, საკუთრებისა და თანასაკუთრებაში არსებული ქონებით სარგებლობისა და კუთვნილი წილის განკარგვის უფლების შეზღუდვას;

- ◆ იძულება – ბავშვის ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს მოქმედება, რომლის განხორციელება ან რომლისგან თავის შეკავება მისი უფლებაა, ანდა საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნებასურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება.

საფუძვლიანი ეჭვი

ბავშვის მიმართ ძალადობაზე ეჭვი საფუძვლიანად ითვლება შემდეგ შემთხვევებში:

- ◆ ბავშვზე სხეულის დაზიანების არსებობისას ნარმოებული გამოკითხვის შედეგად სახეზეა დამატებითი ფაქტორი: ბავშვის განცხადება, რომ მასზე ხორციელდება ან განხორციელდა ძალადობა;
- ◆ ბავშვზე სხეულის დაზიანების არსებობისას ნარმოებული გამოკითხვის შედეგად სახეზეა დამატებითი ფაქტორი: მონმის განცხადება, რომ იგი შეესწრო ძალადობის ფაქტს;
- ◆ ბავშვზე სხეულის დაზიანების არსებობისას ნარმოებული გამოკითხვის შედეგად სახეზეა დამატებითი ფაქტორი: მშობლის არაადეკვატური ქცევა;
- ◆ ბავშვის საეჭვო ქცევის არსებობისას ნარმოებული გამოკითხვის შედეგად სახეზეა დამატებითი ფაქტორი: ბავშვის განცხადება, რომ მასზე ხორციელდება ან განხორციელდა ძალადობა;
- ◆ ბავშვის საეჭვო ქცევის არსებობისას ნარმოებული გამოკითხვის შედეგად სახეზეა დამატებითი ფაქტორი: მონმის განცხადება, რომ იგი შეესწრო ძალადობის ფაქტს;
- ◆ ბავშვის განცხადება, რომ მასზე ხორციელდება ან განხორციელდა ძალადობა;
- ◆ მონმის განცხადება, რომ იგი შეესწრო ძალადობის ფაქტს; სხვ.

გადაუდებელი მდგომარეობა

◆ მდგომარეობა, რომელიც საფრთხეს უქმნის ბავშვის სიკვდილს და ჯანმრთელობას ან შეიძლება გამოიწვიოს მისი სიკვდილი ან დაინვალირება.

პედაგოგს ყურადღება მართება ბავშვზე ძალადობის შემდეგი ნიშნების აღმოჩენისას:

- ◆ ფიზიკური ნიშნები: ნიშნები, რომელთა გამოვლენისას ძალადობის შესაძლებლობას განიხილავთ:
  - ◆ სერიოზული ან უცნაური დაზიანებები, რომელთა ახსნა არასარწმუნოა;
  - ◆ ხშირი ავადმყოფობა, სკოლის ხშირი გაცდენები;
  - ◆ ქრონიკული ტრავმები;
  - ◆ პირადი ჰიგიენის დაბალი დონე.

ნიშნები, რომლებიც ბავშვის მიმართ განხორციელებულ ძალადობაზე ეჭვს ბადებს:

- ◆ დაზიანებები
  - ხელის მტევნის, ნაკბილარის, ქამრის ბალთის ან რაიმე საგნის ფორმის;
  - სხვადასხვა ფერის სისხლჩაქცევები;
  - სახისა და სხეულის არაძვლოვანი ნაწილებზე, მათ შორის, თვალებზე, ყურებზე, ღუნდულოებზე.
- ◆ ჭრილობები, ნაკანრები
  - არეგულირებული, რომლებიც, ჩვეულებრივ, ტანსაცმლითაა დაცული, ან თვალებზე, ყურებზე და სახეზე.
- ◆ დამწვრობები
  - რბილ ქსოვილებზე, სადაც ცხელი საგნების შემთხვევითი მოხვედრა შეუძლებელია, მაგ., ფეხის გულზე, ღუნდულოები, ზურგი;
  - საგნის ფორმის (მაგ., უთოს, თევზის).
- ◆ მოტყევილობები
  - დაზიანებები, ჭრილობები, დამწვრობები, მოტყევილობები აღენიშნება ბავშვს, რომელსაც დამოუკიდებლად გადაადგილება არ შეუძლია ან/და რომელთა ახსნა არ არსებობს ან არასარწმუნოა;
  - მტყეველების დეფექტები.

სემსუალური ძალადობა ნიშნები, რომელთა გამოვლენისას სექსუალური ძალადობის შესაძლებლობას განიხილავთ:

- ◆ მოზარდთა ორსულობა, როდესაც:
  - მოზარდსა და ბავშვის სავარაუდო მამას შორის დიდი სხვაობაა ასაკის, ფსიქიკური და ფიზიკური განვითარების მხრივ;
  - სექსუალური აქტივობა არ იყო ნებაყოფლობითი.
- ◆ ქაილი გენიტალიებში;
- ◆ ასაკისადმი შეუფერებელი სექსუალური ქცევისა და ცოდნის გამოვლენა;
- ◆ პერიოდული ჩივილები ტკივილზე მუცლის არეში;
- ◆ მოუსვენრობა ან პასიურობა,

როცა ადრე ასეთი არ ყოფილა;

- ◆ უფროსების მიმართ უნდობლობა, ფამილარული დამოკიდებულება მათ მიმართ;
- ◆ ნარკოტიკების, ალკოჰოლის და ტოქსიკური ნივთიერებების მოხმარება.

ნიშნები, რომლებიც ბავშვის მიმართ განხორციელებულ სექსუალურ ძალადობაზე ეჭვს ბადებს:

- ◆ გაძნელებული სიარული და ჯდომა;
- ◆ ჰიპერსექსუალურობა ბავშვის ქცევაში;
- ◆ ხშირი მასტურბაცია;
- ◆ სახლიდან გაქცევები;
- ◆ სააბაზანოს, შხაპის, დაკეტული კარების შიში;
- ◆ სამედიცინო შემოწმების შიში;
- ◆ ძილის დარღვევა (ღამის კომარები, ენურეზი, მარტო დარჩენის შიში ძილის დროს);
- ◆ არ სურს ან უარს აცხადებს გამოივალოს ტანსაცმელი;
- ◆ ინტერესი უფროსების, ბავშვების ან ცხოველების სასქესო ორგანოებისადმი.

უგულეპაღყოფა ნიშნები, რომელთა გამოვლენისას უგულეპაღყოფის შესაძლებლობას განიხილავთ:

- ◆ ბავშვი, რომელსაც მუდმივად შეუფერებელი ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი აცვია (მაგ., სეზონისათვის, ბავშვის ზომისათვის);
- ◆ მშობლები/მეურვეები, რომლებსაც არ მიჰყავთ ბავშვი ექიმთან სერიოზული და/ან გახანგრძლივებული დაზიანებებისა და დაავადებების დროსაც კი;
- ◆ ბავშვი ჩამორჩება ზრდაში (წონა, სიმაღლე);
- ◆ არ არსებობს უფროსი, რომელიც შესაბამისად იზრუნებს ბავშვზე;
- ◆ მუნი და ტილები;
- ◆ ცხოველების ნაკბენები და ტრავმები (მაგ., დამწვრობა, მზით დამწვრობა, მავნე ნივთიერების მიღება) ზედამხედველობის არარსებობის გამო.

ნიშნები, რომლებიც ბავშვის მიმართ განხორციელებულ უგულეპაღყოფაზე ეჭვს ბადებს:

- ◆ სამედიცინო ჩარევის უარყოფა, საჭიროების მიუხედავად;
- ◆ ბავშვი მუდმივად ჭუჭყიანია და უსიამოვნო სუნი აქვს;
- ◆ ბავშვი მუდმივად მოთენთილია, გამოუძინებელი;
- ◆ ოჯახში არსებული შემდეგი გარემოებები:
  - ჰიგიენის დაბალი დონე;
  - ბავშვისთვის აუცილებელი საკვების ნაკლებობა;
  - საცხოვრებელი გარემო, რომელიც საფრთხეს უქმნის ბავშვს.

დასასრული შემდეგ ნომერში

ინფორმაცია

დიდი ილია ბრძანებს: „სკოლა – ერის ფუძე და მომავალია და მასწავლებელი ღონიერი და ჭირთა მძლეველი, ვისაც ჭკუა ცოდნით მოურთავს, ცოდნით აუყვავებია, ცოდნის ძუძუთი გაუზრდია“.

სწორედ ამ საქმის ერთ-ერთი მეჩუქურთმეა შპს „მჭვერის“ დამოუკიდებელი ბიზნეს სკოლა, რომელიც 17 წელია, ყოველთვის ახლის ძიებაშია, იღვწის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სულიერი, ინტელექტუალური, ფიზიკური განვითარებისა და შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებისათვის.

სკოლის პედაგოგიური შემადგენლობა დაუღალავი შრომით ცდილობს, სკოლის ალსაზრდელებს მისცეს საფუძვლიანი ცოდნა და გაუღამაზოს ყოველდღიური ყოფა. ქვეყანას აღუზარდოს გონებით ნათელი, სულით ჯანსაღი, ფიზიკურად ძლიერი ახალგაზრდობა.

სააკვეთილო პროცესს თან ახლავს ისეთი სახის ღონისძიებების ჩატარება, როგორცაა: კონკურსები, გამოფენები, პოეზიის საღამოები, ბიზნესპროექტები, შეხვედრები გამოჩენილ ადამიანებთან და უმაღლესი სასწავლებლების პროფესორ-მასწავლებლებთან, რაც კიდევ ერთხელ განამტკიცებს მიღებულ ცოდნას. მიმდინარე სასწავლო წელს მეტად საინტერესო და შთაბეჭდავი იყო შეხვედრა აკადემიკოს **ჯუმბერ ლომინაძესთან** და ინტელექტუალური თამაშის „რა, სად, როდის“ პრეზიდენტ **გიორგი მოსიძესთან**.

ბატონმა ჯუმბერმა ჩვეული უბრალოებით, საქმის სიღრმისეული ცოდნით, ალსაზრდელებსადმი დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით ისაუბრა ბუნებრივი კატაკლიზმების, გლობალური პროცესების შესახებ. მის მიერ წარმოდგენილი ვიდეომასალა თვალსაჩინოდ და გასაგებად იქნა მიწოდებული მოსწავლეებისათვის. ასევე გასაგებად და ამომწურავად უბასუხა მეცნიერმა მოსწავლეთა შეკითხვებს.

საინტერესო იყო შეხვედრა გიორგი მოსიძესთან. მოსწავლეებზე წარუშლელი შთაბეჭდილება დატოვა მის მიერ სახალისოდ ჩატარებულმა კონკურსმა „რა, სად, როდის“.

მომავალში გათვალისწინებულია შეხვედრები თანამედროვე მწერლებთან, კულტურისა და ხელოვნების წარმომადგენლებთან, რათა მრავალმხრივ საინტერესო გავხადოთ დამოუკიდებელი ბიზნეს სკოლის მოსწავლე ახალგაზრდობის ცხოვრება.

ღამიერა მელქაძე

დამოუკიდებელი ბიზნეს სკოლის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი

კონკურსი

გთავაზობთ ქობულეთის №2 საჯარო სკოლის პედაგოგის მერი ზეზინაძის მიერ ჩატარებულ ინტაბრირებულ ბაკავითილის გეგმას, რომელმაც საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირის მიერ ორგანიზებულ რესპუბლიკურ კონკურსში „საქართველო ბაკავითილი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში“ მე-3 საპრიზო ადგილი მოიპოვა.

ინტაბრირებული ბაკავითილი

სკოლა – ქობულეთის მე-2 საჯარო სკოლა (არაქართულენოვანი სექტორი)

კლასი – X

მოსწავლეთა რაოდენობა – 19

საბანი – ქართული ენა და ლიტერატურა (ქართული, როგორც მეორე ენა)

მასწავლებელი – მერი ზეზინაძე

ბაკავითილის თემა: აკაკი წერეთლის პოემა „გამზრდელი“.

შემავალი გაკვეთილი (არაქართულენოვანი სექტორი)

ინტაბრირებული საბანი: ისტორია, მუსიკა, ხელოვნება

ბაკავითილის მიზანი: გავარკვიოთ სწავლა-აღზრდის

მნიშვნელობა და დანიშნულება ადამიანის პიროვნებად ჩამოყალიბების პროცესში. გაკვეთილი ავითარებს სხვადასხვა სოციალურ უნარს (მოსაზრების არგუმენტირებული წარმოდგენა, დიალოგი, დარწმუნება, დავა), რაც ხელს უწყობს შემოქმედებითობის განვითარებას. ყურადღების გამახვილება, თუ რა მნიშვნელოვანი იყო მე-19 საუკუნის საქართველოში ქართული ჯანსაღი ტრადიციები და სწავლა-აღზრდის საქმე.

აქტივობები: აკაკი წერეთლის „გამზრდელი“ და ზოგადად ის ლიტერატურული წყაროები, რომლებიც ეძღვნება დიდაქტიკას. მე-19 საუკუნის ისტორიული ვითარება და შესაბამისად, ლიტერატურის დანიშნულება ამ პერიოდის საქართველოსთვის.

რესურსები:

ნახატები;

ბარათები;

მუსიკა.

მთავარი საფუნდები: ჯგუფებად დაყოფა.

ჯგუფების ფორმირება

მოსწავლეებს ვყოფთ ოთხ ჯგუფად:

„მეცნიერები“;

„ურუნალისტები“;

„ღვთისმეტყველები“;

„მხატვრები“ – „მუსიკოსები“ (შემოქმედებითი ჯგუფი).

„მეცნიერთა“ მიზანია გარკვეონ, თუ რატომ გახდა აუცილებელი მე-19 საუკუნის ლიტერატურაში დიდაქტიკური მოტივის შემოტანა. კერძოდ, მე-19 საუკუნის საქართველოში ჯანსაღი ტრადიციების დაცვის აუცილებლობა და სწავლა-აღზრდის მნიშვნელობა. ამ ჯგუფის წარმომადგენლებმა უნდა აღნიშნონ, რომ აკაკი წერეთელი ნაწარმოებს უძღვნის კონკრეტულად მასწავლებლებს, რადგან პედაგოგიური საქმიანობა, უპირველეს ყოვლისა, უდიდეს პასუხისმგებლობას გულისხმობს.

„ურუნალისტებმა“ უნდა გამოაშკარაონ ნაწარმოების მთავარ გმირთა ცხოვრების წესი, აღზრდა და მათი პიროვნული ღირებულებანი; დააფიქრონ დადებითი თუ უარყოფითი მათი ქმედება.

„ღვთისმეტყველებმა“ უნდა დააფიქრონ, რამდენად აქვთ ნაწარმოების გმირებს შენარჩუნებული სულიერი სიფხიზლე. რისთვის და როდის ისჯება პიროვნება. სინანულის გზით მიიღწევა თუ არა სულიერი შეება და სინდისის თავისუფლება. მოსწავლეებმა უნდა იმსჯელონ საღვთისმეტყველო პრობლემებზე, რომელთაც ისინი წააწყდებიან პოემაში.

„მხატვრებმა“ უნდა შეძლონ პოემის მიხედვით პეიზაჟის ჩახატვა ფერებში.

„მუსიკოსებმა“ უნდა გამოიცნონ, რომელი ჟანრის მელოდია წვდება მათ ყურთასმენას პოემის დასაწყისში და როდესაც საფარ-ბეგი მოძღვრის წინაშე წარდგება, ან ისმის თუ არა საერთოდ მუსიკა ნაწარმოებში.

გაკვეთილის შეჯამებისთვის ერთხელ კიდევ გავიხსენებთ პოემის ეპიზოდებს. გაკვეთილზე გვექნება კითხვები განსჯისათვის – ბარათების საშუალებით, მსჯელობა, კომენტარები.

პაირობები:

■ კავკასიონის ულამაზესი მთები;

■ აფხაზი ბათუ;

■ მოულოდნელი სტუმარი;

■ საფარ-ბეგის განზრახვა;

■ ბათუს გადანყვებილება;

■ დავალების შესრულება;

■ მტკიცე ნებისყოფა;

■ ჰაჯი-უსუბის გადანყვებილება;

■ „მაგრამ მარტო წერთნა რას უზამს თუ ბუნებამც არ უშველა“;

■ აფხაზეთი საქართველოს გაუყოფელი ნაწილია.

„ურუნალისტებმა“ თავდაპირველად უნდა გაგახსენონ, გაკვეთილის შეჯამებისთვის აფხაზი ბათუ, რომელსაც კავკასიონის მთის მწვერვალზე მოუნწავს ფაცხა და გაუმართავს ღარიბული, მაგრამ ღამაში კარ-მიდამო, სადაც მისვლა მხოლოდ საცალფეხო გზით შეიძლება. ბათუ ღმერთის რჩეულია,

გარეგნობით მოხდენილი ვაჟკაცი, პირდაპირი და ადათების ერთგული. მისთვის ყველაზე ძვირფასი და სათაყვანებელია იშვიათი სილამაზით შემკული, ზნეობრივად სპეტაკი ნაზიბროლა.

ბათუს საკუთარ სიცოცხლეზე მეტად უყვარს თავისი ძუ-ძუმტე საფარ-ბეგი. ახალგაზრდა აფხაზი უაღრესად აფასებდა მორდუობას, ძმადნაფიცობას, ძუძუმტეობას. იგი ტრადიციას გულთ ატარებს და სახიფათო დავალების შესრულებას თავად კისრულობს. მორდუობისა და სტუმართმასპინძლობის ჩვეულების დაცვა ბათუსათვის წმინდათანმინდა მოვალეობაა. ის გამოირჩევა იშვიათი მოთმინებით, ხასიათის სიმტკიცით, საღი მსჯელობით, სულიერი წონასწორობით.

„ღვთისმეტყველთა“ მიზანია, დაანახონ ყველას, თუ როდის იწყება პიროვნების რღვევა. მიუთითონ, რომ როდესაც ეშმაკი ბოროტების საკეთებლად განწყობა, ნებისმიერი მოკვდავისათვის რთული ხდება სულიერი სიფხიზლის შენარჩუნება. ეშმაკი ხომ რჩეულ ადამიანებს უფრო მეტად ებრძვის. მან შეაცდინა საფარ-ბეგი, ცრუ სიყვარულით დაუბრმავა თვალი და ზია-ხანუმის ნება-სურვილს დაუფორჩილა მისი გული. აღმასხიბ ინალიფას ცხენის მოპარვა ზია-ხანუმის სიხარბითაა ნაკარნახევი. საფარ-ბეგმა დაივიწყა ღვთის მცნება „არა იპარო“ და ცოდვის ქმნა გადანყვით. სიყვარულის სახელით ბათუც კი აცდუნა. იგი არჩევანს ცხენის მოპარვაზე აკეთებს და თავსაც იმშვიდებს, რადგან ჰგონია ჭეშმარიტ სიყვარულს ემსახურება. ბათუს უფრო მეტი საბაბიც კი აქვს, მას ძმა ესტუმრა და დახმარებას სთხოვს. იგი ვერც კი აცნობიერებს, როგორ თანდათანობით კარგავს სულიერ სიფხიზლეს. ვეღარ გრძობს კავშირს სამყაროს ჰარმონიასთან, ვერ ხვდება, რომ ბნელ ღამეში, ჭექა-ქუხილისას მხოლოდ ჯოჯოხეთის მოციქული თუ მოუვიდოდა სტუმრად. ღმერთი დაივიწყა ბათუმ, გადანყვებილება მიღებული აქვს: ან მოკლავს ცხენის პატრონს, ან სიცოცხლის ფასად მოიპარავს ცხენს.

„ურუნალისტები“

საფარ-ბეგი უარყოფითი პიროვნებაა. აკაკი წერეთელი მას ხატავს, როგორც ხალხის ტრადიციის შემლახველს, ძმობისა და მეგობრობის უარმყოფელს. საფარ-ბეგმა არ დაინდო და შებღალა ძიძიშვილის ოჯახის სისპეტაკე. არ დაინდო მისთვის თავგანწირული ძმობილი და უმძიმესი სულიერი ტანჯვა მიაყენა. მან ისეთი ცოდვა ჩაიდინა, რომელსაც შენდობა არ აქვს. უკანმობრუნებული, მოძმისთვის თავდადებული ბათუ, როგორც კი გაბახებულ ნაზიბროლას დაინახავს, უცბად მოეგება გონს. მიხედვით დანაშაულს და მორჩილად, წამიერი დუმილით იღებს სასჯელს. სინანულის გზით კი ნაზიბროლასაც იბრუნებს და საფარ-ბეგსაც მოძღვართან აგზავნის.

საფარს უნარი შესწევს დანაშაულის შეცნობისა, მონანიებისა და სასჯელის ღირსეულად მიღებისაც. მას ესმის, რომ ცოდვილი ნაზიბის გადანყვამ არ ეკადრება, იგი სიკვდილზე თანახმაა. ბათუს ღრმა რწმენით მორდუობა ხელშეუხებელია, რაგინდ დიდი დანაშაულიც უნდა მიუძღოდეს ძუძუმტეს, მას ძიძიშვილი სასიკვდილოდ მაინც ვერ შეეხება:

არა! შენ ვერ შეგეხება,

სასიკვდილოდ ჩემი ტყვია:

დედაჩემის გაზრდილი ხარ,

მისი ძუძუ ვინოვია!..

ბათუმ საფარ-ბეგი შენდობილი გაუშვა, ოღონდ დაავალა, როცა ყაბარდოში ჩავიდოდა, ენახა გამზრდელი ჰაჯი-უსუბი და პასუხი ჩადენილ საქციელზე იმისგან მოესმინა.

საფარ-ბეგზე დადებითად იმოქმედა ძიძიშვილის მაღალმა ზნეობრივმა საქციელმა. იგი მზად არის, სიცოცხლის ფასად გამოისყიდოს დანაშაული, გამზრდელს დაწვრილებით უამბობს თავისი შეცდომების შესახებ და შემართულ დამბახას მორჩილებით უშვერს მკერდს. მაგრამ ყველაფერი დაგვიანებულია. მისი უზენაესი საქციელის გამოსწორება აღარ შეიძლება. იგი აღმზრდელისა და ხალხის შემარცხველია.

შემდეგ მოსწავლეებმა უნდა აღნიშნონ, თუ როგორი ოსტატობით ვააცოცხლა აკაკი წერეთელმა ბრძენი, სახალხოდ აღიარებული აღმზრდელის სახე. ჰაჯი-უსუბს ღრმად აქვს შეგნებული თავისი კეთილშობილი მოვალეობის – ადამიანის აღზრდის დიდი მნიშვნელობა და ღრმა პასუხისმგებლობა. მისი რწმენით აღმზრდელმა პასუხი უნდა აგოს თავისი აღზრდილის ქცევაზე და მოქმედებაზე. ასეთი მაღალი შეგნებისა და პასუხისმგებლობის გრძნობის მატარებელმა მოძღვარმა სიტყვებით:

შენ სიკვდილის რა ღირსი ხარ?

სასიკვდილო მე ვარ მხოლოდ,

რომ კაცად ვერ გამიზრდიხარ!

და საფეთქელში „მიიჭდა ცხელი ტყვია“.

„ღვთისმეტყველები“

ამ ჯგუფის წარმომადგენლებმა სასურველია აღნიშნონ, რომ ჰაჯი-უსუბი მუსლიმანია. ამ რელიგიის მიმდევარნი კი თვლიან, რომ საკუთარი სიცოცხლის ხელყოფა უფალთან მიახლოების უპირველესი გზაა.

ჰაჯი-უსუბმა თავი მოიკლა, მან ნაზიბი გაადავა უფლისკენ და ჩამორეცხა კიდევ (სიცოცხლის ფასად) საფარის ცოდვა. მოძღვარმა არა მხოლოდ თავისი, არამედ გაზრდილის დანაშაულიც გამოისყიდა.

(აქ ისტორიის მასწავლებელი ისაუბრებს რელიგიაზე და მე-19 საუკუნის ისტორიულ ვითარებაზე).

„მეცნიერები“

ამრიგად, პოემა „გამზრდელის“ პერსონაჟების პრინციპია შენდობა და დანაშაულის გამოსყიდვა.

ჰაჯი-უსუბი მარტო სიცოცხლეში კი არ იყო საფარის მოძღვარი, არამედ სიკვდილშიც. ალბათ მან სიკვდილით უფრო მეტი ასწავლა საფარ-ბეგს, ვიდრე სიცოცხლით.

ჰაჯი-უსუბმა საფარს არა იურიდიული, არამედ ზნეობრი-

გი განაჩენი გამოუტანა. წარსულმა – ჰაჯი-უსუბმა მომავალს – საფარ-ბეგს პატიოსანი არსებობის უკვდავი გაკვეთილი მისცა.

აკაკი წერეთელი ნაწარმოებს უძღვნის კონკრეტულად მასწავლებლებს, რადგან პედაგოგიური საქმიანობა, უპირველეს ყოვლისა, უდიდეს პასუხისმგებლობას გულისხმობს. პოეტი თვლის, რომ ყოველი მასწავლებელი უფლის გზისა და კვალის მიმყოფელია.

აკაკი თავის პოემაში სვამს კითხვას: „მაგრამ მარტო წერთნა რას იზამს, თუ ბუნებამც არ უშველა?!“

პოემაში წარმოდგენილია ორი ძირითადი პრობლემა:

I. ადამიანის მორალური სინამდვილე, მის მიერ საუკეთესო ხალხურ ზნე-ჩვეულებათა დაცვის აუცილებლობა.

II. აღზრდის საქმეში აღმზრდელის როლი და პასუხისმგებლობა.

ადამიანის აღზრდაში პოეტი გარკვეულ მნიშვნელობას ანიჭებს აღზრდის ობიექტის თვისებას და იმ საზოგადოებრივ წრეს, რომელშიც მოქცეულია აღზრდელი.

„მხატვრები“

ამ ჯგუფს ევალება ნაწარმოებიდან პეიზაჟის ჩახატვა. (ხელოვნების მასწავლებელი შეაფასებს მოსწავლეთა შემოქმედებას).

„მუსიკოსები“

ამ ჯგუფის წევრებმა უნდა აღნიშნონ, თითოეულ ეპიზოდს რომელი მუსიკა ესადაგება.

(მუსიკის მასწავლებელი ისაუბრებს, თუ რატომ აირჩიეს ესა თუ ის ნაწარმოები).

ჯგუფები ახდენენ თავიანთი მოსაზრებების პრეზენტაციას, ეძლევათ მსჯელობისა და არგუმენტების დაპირისპირების საშუალება. შესაბამისად, წვდებიან პრიორიტეტებს ნაწარმოებში.

თანაბარი ყურადღება ეთმობა თითოეულ ჯგუფს, რადგან მასალის ათვისება და გააზრება მიიღწევა სხვადასხვა დავალების სხვადასხვაგვარი გადანყვების გზით, ხდება გაკვეთილის საზოგადოებრივი შეჯამება.

შემდეგ, ერთ-ერთი ჯგუფის ხელმძღვანელი მოსწავლეებს ურიგებს ბარათებს (შესრულების დრო – 5 წუთი).

მოსწავლეები პასუხობენ მოცემულ დროში ღია და დახურულ კითხვებზე.

ყოველი ჯგუფიდან თითო წარმომადგენელი დაახასიათებს ბათუს და საფარ-ბეგს (მაგალითად: რომელ გმირს შეესაბამება რომელი ეპიზოტი: შრომისმოყვარე, გულზვიადი, უზნეო, ოჯახისადმი ერთგული, სულიერად დიადი, ძმობისა და მეგობრობის უარყოფელი, მხდალი, ფუქსავატი, სულგრძელი, ტრადიციების შემბღალავი, თავშეკავებული, ვაჟკაცი, დანაშაულის შემგრძობი და ა.შ.).

მასწავლებელი მოსწავლეებთან ერთად გაამახვილებს ყურადღებას საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობაზე. პოემის მთავარი გმირი ხომ აფხაზი ბათუ, ქართული ტრადიციების ერთგული. ყველა ჯგუფის წევრი ჩაებმება კამათში, მათი სურვილი ერთია, რაც შეიძლება მალე დავიბრუნოთ აფხაზეთი და სამაჩაბლო.

„ღვთისმეტყველები“ ამთავრებენ თავიანთ სიტყვებს მომავლის იმედით: ყველამ თავისი გზით იარა – იუდას მრევლმაც და ქრისტეს სამწყსომაც. დრო ვერ განკურნავს ჩვენს სისხლიან მწარე წყლულებს. თუმცა, გაჩნდა ზვალინდელი დღის იმედი, როგორც ამბობენ: „ახალი დღე თენდება და ნათდება“.

მასწავლებელი ურჩევს მოსწავლეებს, სადაც უნდა იყვნენ მხოლოდ სიკეთეს უნდა თესავდნენ, მუდამ ახსოვდეთ დიდი ილიას სიტყვები:

კაცად მაშინ ხარ საკებო

თუ ეს წესი წესად დარგე,

ყოველდღე რომ შენს თავს ჰკითხო:

აბა, დღეს მე ვის რა ვარგე?!

მასწავლებელი შეაფასებს ჯგუფურ მუშაობას კომენტარებით: თუ შეესაბამებოდა ყველა მოსაზრება და არგუმენტი მოცემულ საკითხს; იყო თუ არა მსჯელობა თანმიმდევრული, დამაჯერებელი ტექსტური მასალით. ჯგუფებს შორის იგრძნობოდა თუ არა პატივისცემა განსხვავებული აზრის მიმართ. გაკვეთილის ყველა მომენტი განაწილებულია 45 წუთზე. მოსწავლეებს ეძლევა საშინაო დავალება.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

009

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი საქართველოს ერთ-ერთი უძველესი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებაა სასწავლო პროგრამებისა და სამეცნიერო მიმართულებების ფართო სპექტრით. იგი თავის თავში აერთიანებს ქვეყნის სამი ძველი უმაღლესი სასწავლებლის გამოცდილებას და ტრადიციების ერთგულეობასთან ერთად, წარმატებით წერგავს სწავლების თანამედროვე ფორმებს, რომ დამკვიდრდეს კონკურენტუნარიან უნივერსიტეტად არა მხოლოდ ეროვნულ, არამედ ევროპულ საუნივერსიტეტო სივრცეში.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მრავალწლიანი პარტნიორული ურთიერთობები აკავშირებს ევროპისა და ამერიკის უმაღლეს სასწავლებლებთან. მათ შორისაა: მისური-კოლუმბიის, მონტანას, მისური-როლას უნივერსიტეტები (აშშ), უელსის, ნოტინგემის უნივერსიტეტები (დიდი ბრიტანეთი), ანკარის უნივერსიტეტი (თურქეთი), ლატვიის უნივერსიტეტი (ლატვია), ვერსალის უნივერსიტეტი, აქვიტანიის პედაგოგთა მომზადების საუნივერსიტეტო ინსტიტუტი (საფრანგეთი), ზამბერგის, ჰაიდელბერგის უნივერსიტეტები (გერმანია), ზაქოს სლავური უნივერსიტეტი (აზერბაიჯანი), ნეუნიის, ხმელნიცკის უნივერსიტეტები (უკრაინა), გოეთეს ინსტიტუტი.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია მისური-კოლუმბიის უნივერსიტეტთან დადებული მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულება, რომელიც 1997 წლიდან მოქმედებს და გაცვლითი პროგრამებით ყოველწლიურად ხდება ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის წარჩინებულ სტუდენტთა გაგზავნა ამერიკის შეერთებულ შტატებში ეკონომიკის, განათლების მართვისა და კომპიუტერული მეცნიერებების მიმართულებით.

სანგრძლივი ტრადიციებითა და ნაყოფიერებით გამოირჩევა, ასევე, თანამშრომლობა ჰაიდელბერგის (გერმანია) უნივერსიტეტთან. ამ მრავალწლიანი პარტნიორობის ფარგლებში ხორციელდება სტუდენტური გაცვლითი პროგრამები, უნივერსიტეტის აკადემიურ პერსონალს კი ეძლევა გერმანიის ერთ-ერთ უძველეს უნივერსიტეტში სამეცნიერო-კვლევითი მივლინებებით გამგზავრების საშუალება. ჰაიდელბერგის უნივერსიტეტის პროფესორებიც რეგულარულად სტუმრობენ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

2010 წლის ნოემბრიდან, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შეუერთდა სუბტროპიკული მეურნეობის სოხუმის სახელმწიფო-სასწავლო უნივერსიტეტი. შესაბამისად, 2011-2012 სასწავლო წლიდან აბიტურიენტებს უკვე შესაძლებლობა ეძლევათ ჰუმანიტარულ, სოციალურ და ტექნიკურ სფეროებთან ერთად სამომავლო პროფესიად აირჩიონ აგრარული მიმართულებებიც.

უნივერსიტეტი სტუდენტებს სწავლების სამივე საფეხურზე (ბაკალავრიატი, მაგისტრატურა და დოქტორანტურა) სთავაზობს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის მრავალმხრივ საგანმანათლებლო პროგრამებს, რომელთა მოდერნიზაცია განუწყვეტილად მიმდინარეობს, რის შედეგადაც ის თავის კურსდამთავრებულებს კონკურენტუნარიან პროფესიონალებად ჩამოყალიბების საუკეთესო შესაძლებლობას აძლევს.

უნივერსიტეტში 2006 წლიდან ჩამოყალიბებულია იურიდიული კლინიკები, რომლებიც ემსახურება იმერეთის რეგიონის მოსახლეობას და სტუდენტები პრაქტიკოს იურისტებსა და პროფესორებთან ერთად ატარებენ უფასო იურიდიულ კონსულტაციებს.

წარმატებით ფუნქციონირებს „პროფესიული წვრთნის, გადამზადებისა და უწყვეტი ეკონომიკური განათლების“ სასწავლო ცენტრი. ცენტრის პრიორიტეტია კურსდამთავრებულებისა და სტუდენტების სწავლება-გადამზადება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად კომპიუტერული პროგრამა ორისით. აღსანიშნავია, რომ ამ შესაძლებლობით სტუდენტებთან ერთად სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც სარგებლობენ.

უნივერსიტეტს გაფორმებული აქვს მემორანდუმები საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიასა და კონტროლის პალატასთან. მათი თანამშრომლები სამართალმცოდნეობისა და ეკონომიკური პროგრამების სტუდენტებისათვის კითხულობენ სალექციო კურსებს, რაც წარჩინებულ სტუდენტებს დასაქმების კარგ პერსპექტივას აძლევს. ამ გზით ათამდე კურსდამთავრებული უკვე მსახურობს კონტროლის პალატაში თბილისსა და ქუთაისში.

უნივერსიტეტში ფუნქციონირებს ინყებს უცხო ენათა შემსწავლელი ცენტრი, რომელიც მსურველებს დაეხმარება ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, იტალიური, სპარსული, თურქული, არაბული, ებრაული, ჩინური, რუსული და ქართული (როგორც უცხო ენა) ენების სრულყოფილად შესწავლაში.

უნივერსიტეტს აქვს მდიდარი სამეცნიერო ბიბლიოთეკა, საკუთარი გამომცემლობა, კომპიუტერული აღჭურვილი სამკითხველო დარბაზები და ინტერნეტლაბორატორიები. ჩამოყალიბებულია მრავალფეროვანი სპორტული ინფრასტრუქტურა, ფუნქციონირებს ხალხური ცეკვისა და სიმღერის სტუდენტური ანსამბლები.

აირჩიეთ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სადაც თქვენ გელით აქტიური სტუდენტური ცხოვრება, რომელიც ერთნაირად იქნება დატვირთული როგორც თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი განათლებისა და უნარ-ჩვევების შეძენის შესაძლებლობით, ასევე, საინტერესო კულტურული და სპორტული მოვლენებით.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - 009

ფაკულტეტი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა - 00901

1. ფილოლოგია (ქართული ენა და ლიტერატურა; ინგლისური ენა და ლიტერატურა; გერმანული ენა და ლიტერატურა; ფრანგული ენა და ლიტერატურა; რუსული ენა და ლიტერატურა) აღმოსავლეთმცოდნეობა (არაბისტიკა; ირანისტიკა; თურქოლოგია); არქეოლოგია; ისტორია; ფილოსოფია - 0090101.

ფაკულტეტი:

ზუსტ და საზუნახისმეცნიერებების მეცნიერებათა - 00902

- 1. მათემატიკა, კომპიუტერული ტექნოლოგიები - 0090201;
2. ფიზიკა; ბიოლოგია; ეკოლოგია; ქიმია; გეოგრაფია - 0090202.

ფაკულტეტი: ჯანდაცვის - 00903;

- 1. სამკურნალო საქმე, სტომატოლოგია, ფარმაცია - 0090301.

ფაკულტეტი: საზოგადოებრივ მეცნიერებათა - 00904

- 1. სამართალმცოდნეობა - 0090401;
2. უზენაესი სტიქია - 0090402;
3. ბიზნესის ადმინისტრირება (მოდულები: საფინანსო საბანკო და სადაზღვევო საქმე; მენეჯმენტი; საბუღალტრო საგადასახადო საქმე; მარკეტინგი; აგრობიზნესის მენეჯმენტი) - 0090403;
4. ტურიზმი (აგროტურიზმი, ეკოტურიზმი) - 0090404.

ფაკულტეტი: პედაგოგიური - 00905

- 1. დაწყებითი განათლება - 0090501;

ფაკულტეტი: საინჟინრო-ტექნიკური - 00906

- 1. ავტომობილები და საავტომობილო მეურნეობა (მოდულები: ავტომობილების ექსპლუატაცია; სატრანსპორტო ენერგეტიკული დანადგარების ექსპლუატაცია და ეკოლოგია);

ფაკულტეტი: საინჟინრო-ტექნოლოგიური - 00907

- 1. ქიმიურ-ფარმაცევტული და კოსმეტიკური პრეპარატების ტექნოლოგია; გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება; სასურსათო პროდუქტების ტექნოლოგია (მოდულები: კვების პროდუქტების ტექნოლოგია; სასურსათო საქონელმცოდნეობა და ექსპერტიზა; სასურსათო მრეწველობის ეკონომიკა); მერქნული მასალების ტექნოლოგია; მსუბუქი მრეწველობის ნაკეთობათა ტექნოლოგია (მოდულები: სამკერვალო და ტყავის ნაკეთობათა ტექნოლოგია; მსუბუქი მრეწველობის ნაკეთობათა საქონელმცოდნეობა და ექსპერტიზა; მსუბუქი მრეწველობის ეკონომიკა; ტექსტილის ტექნოლოგია; ტექსტილის და ქიმიური მასალების საქონელმცოდნეობა და ექსპერტიზა; ტექსტილის მრეწველობის ეკონომიკა) - 0090701;
2. გამოყენებითი დიზაინი (მოდულები: კოსტუმის დიზაინი; ტექსტილის დიზაინი) - 0090702.

ფაკულტეტი: საზღვაო-სატრანსპორტო (ქ. ფოთი) - 00908

საზღვაო ტრანსპორტის მენეჯმენტი - 0090801.

ფაკულტეტი: აზრარული - 00909

- 1. აგროტექნოლოგია; აგროეკოლოგია; საბაღო-საპარკო მეურნეობა; სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია; სუბტროპიკულ კულტურათა ნედლეულის გადამამუშავების ტექნოლოგია - 0090901.

სასწავლებლის საფოსტო მისამართი: ქუთაისი, თაგარ მეფის №59
ტელეფონი: (8321) 42173, ფაქსი: (8231) 43833
ელექტრონული ფოსტა: atsu@atsu.edu.ge ვებგვერდი: www.atstu.edu.ge

ფიქრები განათლებაზე

განათლების პარადიგმა: ტრანსფორმაციის დრო

გინო მურალია ფილოლოგიის დოქტორი, თბილისის №24 საჯარო სკოლის დირექტორი

ადამიანს სულ უფრო ნაკლები დრო რჩება საიმისოდ, რომ იყოს ადამიანი. კონკურენცია და მიზანშეწონილობა ანვიტარებს, მაგრამ აუხეშებს კიდევ, მე-საუკუნის ტორგუნავს მე-ადამიანს. ჩემი ერთი „მე“ ხელყოფს მეორეს.

გლობალური განადგურების შიში თითქმის ნაკლებად მძაფრი გახდა, მაგრამ ადამიანს საბედისწეროდ ეუფლება ყოფნასთან დაკავშირებული შიში: გასწევს კი ის კონკურენციას? შეძლებს ჰქონდეს სტაბილური სამსახური, სტაბილური შემოსავალი, შეინარჩუნოს ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, არ იყოს გაურკვეველი მომავლის მუდმივ ტყვეობაში.

ეს პრობლემები რომ წარმატებით გადაჭრას, ადამიანი მოვალეა გლობალური, ყოვლისგამაჭოლი წარმოების ინტერესთა სფეროში თავისი ადგილი მოძებნოს და დაიცავოს, ამასთან, მუდმივად იღვანოს და იზრუნოს მისი შენარჩუნებისათვისაც. ამ სტაბილურ დისტანციაზე სუსტი სპორტსმენები უპირობოდ და გარდაუვლად მარცხდებიან. ტექნოლოგიურმა საზოგადოებამ ტექნოლოგიური მიზანშეწონილობის მორალი დაამკვიდრა, პროგრესი თვითმიზნად და თვითმკმარ ღირებულებად აქცია.

ამ ვითარებაში ნათლად გამოიკვეთა განათლების სისტემის ძირითადი მიზანდასახულობა და ამოცანა. საზოგადოებისა და პროგრესის დაკვეთა ამ სისტემის მიმართ ასე ჩამოყალიბდა: ადამიანის სოციალიზაციისა და პროგრესული განვითარების პრობლემა გადაწყვეტილად ითვლება, თუ მას შეუძლია ადეკვატურად ჩართოს წარმოების პროცესში. ცხადია, ლაპარაკობდნენ და ლაპარაკობენ ინდივიდისა თუ საზოგადოების ჰუმანურ განვითარებაზეც, მაგრამ უბრალოდ „კარგი ადამიანი“ დღეს თითქმის ნაკლებად ღირებულად – ყველა სტრატეგიული საგანმანათლებლო გადაწყვეტილება ღიად და უშუალოდ უკავშირდება ეკონომიკურ პროგრესს.

ადამიანი ქმნის ეკონომიკას, ახალ ტექნოლოგიებს. ის, რასაც ადამიანი ქმნის, მნიშვნელობით აჭარბებს თავად ადამიანს; შექმნილი ალემენტება შემოქმედს, საშუალება – მიზანს, უსულო – სულიერს.

დღეს უკვე ბევრი სვამს კითხვას ასე: ჩვენ ვცხოვრობთ ეკონომიკისათვის თუ ეკონომიკა არსებობს ჩვენთვის? აქედან ერთი ნაბიჯია მომდევნო კითხვამდე: პროგრესი იქმნება ადამიანისათვის თუ ადამიანი „ექვემდებარება“ პროგრესს?

სამწუხაროდ, დღეს ეს აღარ აღიქმება რიტორიკულ კითხვებად. საზოგადოების ტექნოლოგიური განვითარება ლამის პირდაპირ გულისხმობს ჰუმანური პრიმატის „გადასინჯვას“. წარმატება და ღირსება დღევანდელ ვითარებაში თითქმის იდენტურ ცნებებად იქცა და ორივე კი სახიფათოდ დაშორდა ბუნებრივ ადამიანურ საწყისს.

საზოგადოების განვითარების ამგვარი ტენდენციის შესახებ ერთადერთი რამ შეიძლება ითქვას – ეს არის კრიზისი, ეს არის გზა ჩიხისაკენ, ეს არის საკუთარი თავის დაკარგვის შეუქცევადი პროცესი.

მაგრამ რა შეიძლება დაუპირისპირდეს ამ პროცესს?

კაცობრიობამ უნდა მიიღოს ერთ უმნიშვნელოვანეს პედაგოგიურ კონსენსუსს, რაც ასე შეიძლება აისახოს:

მსოფლიო პროგრესი არ არის მხოლოდ ახლის შექმნა, პრობლემების ახლებური გადაწყვეტა; პირობითად თუ ვიტყვი, – მხოლოდ „მატება“, „დაძლივა“, ან „გადაღება“. პროგრესი „შენახვაცაა“, რაღაც „მუდმივას“ არსებობა-შენარჩუნებაცაა. ამ „მუდმივას“ გარეშე არ იარსებებდა თავად კულტურაც, რაც არ შეიძლება მხოლოდ მედინი, მუდმივად „გადაადგილებადი“ იყოს და მდგრადობა არ ახასიათებდეს, თუკი კაცობრიობა იყო და ოდესმე შეიძლება იყოს ერთიანი, ეს მხოლოდ საერთო კულტურული ღირებულებებისა და, ამაზე დაყრდნობით, კულტურათა დიალოგის საფუძველზე შეიძლება ხორციელდებოდეს.

სამყარო, კაცობრიობა არ შეიძლება იყოს მთლიანი, თუ ადამიანი არ იქნა მთლიანი. არ შეიძლება ადამიანის „დანაწევრება“, რა მიზანდასახულობასაც უნდა ემყარებოდეს ამგვარი მცდელობა. პროგრესს არ შეიძლება აკმაყოფილებდეს ის, რომ იყოს საკუთარი თავის ნაწილი, მწარმოებელი ადამიანური საწყისი არ უნდა გაემიჯნოს და, მით უმეტეს, დაუპირისპირდეს კულტურულ, ზნეობრივ ადამიანურ საწყისს. ვგულისხმობ, რომ კულტურა თავისი არსით ყოველთვის ზნეობრივია.

აქედან გამომდინარე, თანამედროვე განათლების სისტემის უპირველეს, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან ამოცანად რჩება შემოქმედებისა და სიკეთის ბალანსის სასწავლო-აღმზრდელი პროცესში. ადამიანი უნდა ქმნიდეს, დინამიური იყოს, მუდმივად სრულყოფდეს შრომისა და მისი ორგანიზების კულტურას, შეეძლოს ადაპტირება თანამედროვე, სწრაფად ცვალებად სამყაროში, მაგრამ ამავე დროს, ის უნდა იყოს კეთილი, შემწყნარებელი, თანაგრძობის უნარის მქონე და მუდამ ახსოვდეს, რომ ცხოვრება არ არის მხოლოდ „მე“, ის არის ამ „მეს“ ურთიერთობებიც სხვებთან (განა შემთხვევითია ის, რომ ყველა მსოფლიო რელიგია ლამის სიტყვა-სიტყვით ასწავლის: „არასდროს გაუკეთო სხვას ის, რაც არ გსურს თავად გააკეთო!“).

ხსენებული ამოცანის გადაწყვეტისას განვითარებულ და განვითარებად ქვეყნებს განსხვავებული სასტარტო პირობები აქვთ მოყვანილი პარამეტრით, მაგრამ ამოცანის არსი და მნიშვნელობა ამით არ იცვლება.

მე მსურს შევეხო პრობლემის რამდენიმე არსებით მომენტს, რომლებიც, ბუნებრივია, ერთმანეთს მჭიდროდ უკავშირდება.

პოსტმატერიალისტური ღირებულებები

დღეს დასავლეთის განვითარებულ სახელმწიფოებში საზოგადოებრივი პროცესის განსაზღვრისას გადაწყვეტ ფაქტორად მოიხსენიებენ არა, უწინარეს ყოვლისა, ეკონომიკური მაჩვენებლების გარკვეულ ჯამს, არამედ იმასაც, თუ რა პირობები აქვს შექმნილი ადამიანს ინტელექტუალური, ზნეობრივი თვისებების, აგრეთვე შემოქმედებითი ნიჭისა და უნარების, რაც შეიძლება სრულად გამოსამჟღავნებლად ანუ თვითრეალიზაციისათვის. ცხოვრების წესი და დონე განი-

საზღვრება არა მხოლოდ მაღალი ეკონომიკური სტანდარტებით, არამედ ასევე მაღალი სოციალური მოთხოვნებითაც. გაჩნდა ცნება „პოსტმატერიალისტური ღირებულებები“. ახალგაზრდობის ფართო ფენებისათვის სრულფასოვანი განათლების მიღება სასურველი სოციალური სტატუსის მიღწევის აუცილებელ წინაპირობად აღიქმება, როგორც პროფესიულ, ისე საზოგადოებრივ კონტექსტში.

პოსტსაბჭოურ სივრცეში, და, ცხადია, საქართველოშიც, მძაფრი ეკონომიკური პრობლემების ფონზე, ძნელია „პოსტმატერიალისტურ ღირებულებებზე“ მსჯელობაც კი, ჩვენთვის ამჯერად უფრო უპრიანია „არამატერიალისტურ ღირებულებებზე“ ვილაპარაკოთ, რადგან დღეს აქ აქტუალურია თუნდაც მინიმალური ეკონომიკური მოთხოვნების დაკმაყოფილება, მაგრამ რა მხრივაც უნდა შევხედოთ საკითხს, ბალანსი სულიერსა და მატერიალურ შორის გარდაუვლად საძიებელია.

არ არის აუცილებელი, მხოლოდ მაშინ დაფიქრდეთ სულიერ ცხოვრებაზე, როდესაც მატერიალურად უზრუნველყოფილი ხართ. ასეთი „ჯერ“ და „მერე“ არ უნდა გაიფიქრდეს არც ევროპულ რაციონალიზმთან და არც უბრალოდ საღ აზრთან. მატერიალურის ძიებაში დაბარგული სულიერების ხელახლა აღმოჩენის სიხარული დიდი ვერაფერი წამალია იმ თანამედროვე ავადმყოფობისა, რომელსაც შეიძლება „კულტურული სკლეროზი“ ვუწოდოთ.

აქედამომავალი უსაპრანტო?

არსებობს თუ არა „უკუდაგოგიური ესპერანტო“ ანუ სწავლებისა და აღზრდის ყველა დროისა და ხალხისათვის უნივერსალური სისტემა? ამ კითხვას როგორც ძველი ასე თანამედროვე თეორეტიკოსები, უმრავლეს შემთხვევაში (თუ ყოველთვის არა), უარყოფითად უპასუხებენ, თუკი ამგვარი სისტემა მოაზრებული იქნება ყოველგვარი ეროვნული სპეციფიკისაგან დაცლილ მოდელად. ყველა ხალხს აქვს სამყაროს თავისებური, განუმეორებელი ხედვა (რაც, უწინარეს ყოვლისა, მშობლიური ენით და შემდგომ ცხოვრების წესით გამოიხატება), ტრადიციები, ადამიანურის იდეალი. ყოველივე ეს, ბუნებრივია, აისახება განათლების სისტემაში, რაც მართებულიცაა, ვერაინ იტყვის, რომ გერმანულმა სკოლამ არ უნდა აღზარდოს გერმანელი, ამერიკულმა – ამერიკელი. ქართულმა – ქართველი, მაგრამ თუ არა უნივერსალური მიდგომებიც, რას უპასუხებდა ყველა ეს სკოლა ამ ტრივიალურ ჭეშმარიტებას, რომ ჩვენ საზოგადოდ ადამიანები ვართ, რომელნიც ერთ საზიარო სამყაროში ვცხოვრობთ?

ყოველი ადამიანი სამსახოვანია: ის არის განუმეორებელი ინდივიდიც, ამა თუ იმ ერის შვილიც და კაცობრიობის წარმომადგენელიც. სკოლა „სამივეს“ უნდა ზრდიდეს, თუმცა, ცხადია, ეს სამივე განუყოფელი მთლიანობაა, რომელსაც თავისი სახელიც აქვს, წარმომავლობაც, ისტორიაც, აზროვნებაცა და ნებაც.

ზოგჯერ დგება დრო, როდესაც ცალკეულ სიტყვებს მხოლოდ უარყოფით კონტექსტში მოიხსენიებენ, ასე ვთქვათ, ერთგვარად მნიშვნელობის შინაპატიმრობაში აპყავთ. ასეთ სიტყვად იქცა პოსტსაბჭოთა სივრცეში „ინტეგრაცია“. იმპერიულ მიზანდასახულობათა კვალ-

დაკვალ ეს სიტყვა გაუიგივდა „ასიმილაციას“, ძალდატანებით „ერთიანობას“, რაშიც ნათლად გამოსჭვივდა გასაბატონებელი ღირებულებების პრევალირება ბევრ სხვაზე. ამიტომ დღეს ერებიცა და ადამიანებიც ფრთხილობენ – კვლავ რაიმე მსგავს მოვლენასთან ხომ არ გვაქვს საქმე?

მაგრამ მსოფლიოში სხვა ტიპის ინტეგრაციაც არსებობს – ეს არის საერთო ღირებულებებსა და მიზანდასახულებებზე აღმოცენებული და დაფუძნებული ნებაყოფლობითი ერთობის სურვილი. საბჭოური ერთიანობა კი მხოლოდ აძლიერებს მის შემქმნელ და შემადგენელ ნაწილებს.

შეთანხმებულ ღირებულებებსა და მიზნებს დაფუძნებული ერთიანობის მაგალითად შეიძლება იქცეს საერთო ევროპული სახლი. დღეს უკვე საუბრობენ საერთო ევროპული სივრცის მოქალაქის აღზრდაზე, უფრო მეტიც – მსოფლიო მოქალაქის აღზრდაზეც. თავის დროზე ეს ლამის აკრძალული თემა იყო, კოსმოპოლიტიზმი საგინებელ სიტყვად ითვლებოდა და პირდაპირ გულისხმობდა ყოველგვარი ეროვნული გრძობებისაგან დაცლასა და ნაციონალურის უარყოფას. საბჭოთა სივრცეში ეროვნული გრძობა უკიდურესამდე გამძაფრებული იყო, რადგან თავად ერებსა და ეროვნულ სახელმწიფოებს ასიმილირების წინააღმდეგ მუდმივი ბრძოლა უხდებოდათ. ადამიანთა ცნობიერებაში აქცენტირებული იყო ეროვნული და არა უნივერსალური. ამის ძლიერი გამოვლინებები დღესაც თვალსაჩინოა. ვინმემ, ვთქვათ, საქართველოში, პედაგოგიურ ამოცანად მსოფლიო მოქალაქის აღზრდაც რომ დაასახელოს (თუმცა განათლების კანონში წერია, რომ ჩვენი შვილები მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის თანაზიარად და დამფასებლად უნდა აღიზარდონ) შესაძლოა, „საგანმანათლებლო ანათემას“ გადასცენ – ერს და ეროვნულ ღირებულებებს, ჩვენს თავისუფლებასა და თავისთავადობას უარყოფსო. უტყობია პედაგოგიური სფეროს თანამდევნიც (ცხადია: ეს სენი მესტისმეტად საშიში ხდება, როდესაც განათლების თეორეტიკოსები სასწავლო-აღმზრდელი პროცესში გლობალურისა და ნაციონალურის ურთიერთმიმართებაზე იწყებენ მსჯელობას. ვინორ ეროვნული მიდგომები, რის მაგალითებსაც ხშირად ვხვდებით პოსტსაბჭოურ სივრცეში, კერძოდ საქართველოშიც, უნდა დაიძლიოს (ცხადია, არა მისი „კანონიერი მოქულობის“ უარყოფის ხარჯზე). ამას ხელი უნდა შეუწყოს 90-იან წლებში იუნესკოს მიერ წარმოდგენილმა სამოქალაქო აღზრდის საერთაშორისო პროექტმა დედამიწაზე მშვიდობისა და დემოკრატიისათვის, რაც სამ ძირითად მიმართულებას გულისხმობს.

1. ახალგაზრდობის აღზრდას მშვიდობისა და არაძალადობის სულისკვეთებით (ბევრი ქვეყნის სასკოლო პრაქტიკაში უკვე ჩამოყალიბდა განსაკუთრებული მიმართულება – მშვიდობის პედაგოგია);

2. ახალგაზრდობის მომზადება პოლიკულტურულ და მრავალეროვან გარემოში ცხოვრებისათვის;

3. ეკოლოგიური განათლება.

ამდენად, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ „უკუდაგოგიური ესპერანტო“ არსებობს, მაგრამ მასში დაცულია უნივერსალურისა და სპეციფიკურის ბალანსი.

განუზომიერება და კონტრასტი დროის მთლიანობის პრიმატი

არსებობს სამყაროს აღქმის და მოაზრების ბიბლიური მოდელი, რასაც ებრაულად „ოლამი“ ეწოდება. „ოლამი“ დინამიური სამყაროა, ღვთისგან დადგენილი მიზნისკენ წარმართული. ის დრო – სივრცეა, უსასრულო ნაკადია, რაც თავის თავში იტევს ყველაფერს არსებულს. მისი ყოველი ელემენტი „ოლამის“ გამორჩეული ნაწილია, რომელიც ოლამურ მთლიანობასაც სრულად გამოხატავს. ყოველ ნაწილს ერთი საერთო და უნივერსალური მიზანი ამთლიანებს. ამ თვალსაზრისით, ნებისმიერი ადამიანი საკუთარ თავში მოიცავს ყველა სხვა ადამიანს, ვინც იყო, ვინც არის და ვინც იქნება. ყოველი პიროვნება საკუთარ არსებაში ასევე სრულად მოიცავს ადამიანურ ისტორიას – ადამიანს დრო მთლიანდება. მრავალი საუკუნეა ცნობილია, რომ კაცობრიობის უბედურებათა მრავალი ასპექტი დროის გახლეჩით, დანაწევრებით არის გაპირობებული. მთლიან დროზე ძალდატანება და მისი ნაწილებით ხელეწიფება მანიპულირება ადამიანის უმთავრეს შეცდომათაგანია. ამიტომაც თანამედროვე პედაგოგიკის არსებითი ამოცანაა მოწოდება დაანახვოს და გააცნობიერებინოს დროის მთლიანობა, განუყოფლობა, ერთიანობა. ეს არის კაცობრიული ერთიანობის საფუძველი.

ქართველი პოეტი დავით გურამიშვილი წერდა: „ყმანვილი უნდა სწავლობდეს საცნობლად თავისადაო: ვინ არის, სიღამ მოსულა, სად არის, ნავა სადაო“.

ადამიანის თვითმეცნება, რაც აღზრდის ქვაკუთხედაა, გულისხმობს ზემოხსენებული სამსახოვრობის (მე – ინდივიდი, მე – ერის შვილი, მე – კაცობრიობის წარმომადგენელი) გაცნობიერებას დაუნაწევრებელ, არსობრივად მთლიან დროში – ვინ ვარ მე, როგორც პიროვნება, სად არის ჩემი პიროვნული ფესვები, სად ვიმყოფები აშუამდ ჩემი ჩამოყალიბებისა და ცხოვრების გზაზე და საით მივყავარ ჩემი არსებობის ლოგიკას; ვინ ვარ, როგორი საკუთარი ერის შვილი, როგორია ჩემი ქვეყნის ისტორია, განვითარების რა სტადიაზე იმყოფება ჩემი ქვეყანა და როგორია მისი სამომავლო მიზანდასახულობა და პერსპექტივა; და ბოლოს – ვინ ვარ მე, როგორც მთლიანი სამყაროს შვილი, კაცობრიობის წევრი, როგორია გლობალური განვითარების ისტორია, ლოგიკა და კონტექსტი.

ჩემშია წარსულიც, აწმყოცა და მომავალიც; ეს არის უდიდესი ღირსებაც ადამიანისა (რომელიც, როგორც სამყაროს ნაწილი, ატარებს გლობალურ მნიშვნელობასაც), და არანაკლებ დიდი პასუხისმგებლობაც.

ზემოთქმულს ერთი არსებითი ნიუანსიც აქვს:

ადამიანები და ქვეყნები ზოგჯერ უკიდურესობებში (მათ შორის, პედაგოგიურ უკიდურესობებშიც) ვარდებიან. ჩვენ ვცხოვრობთ ტოტალიტარულ სახელმწიფოში, სადაც სავალდებულოდ აქცენტირებული იყო პასუხისმგებლობა ამ სახელმწიფოს წინაშე და, ფაქტობრივად, უფლებების იგნორირება ხდებოდა. ახლა ყოველ ფეხის ნაბიჯზე აქტუალიზებულია ადამიანის უფლებები (მადლობა ღმერთს), მაგრამ ნაკლებად ახსენებენ მოვალეობებსა და პასუხისმგებლობას.

ფიქრები განათლებაზე

უფლებების გააბსოლებებიდან ეგოცენტრიზამდე ერთი ნაბიჯია მხოლოდ და მისი გადადგმა არავის უჭირს. ჩვენი ახალი პედაგოგიური ამოცანაა უფლებებისა და მოვალეობა-პასუხისმგებლობათა ჰარმონიზება სასწავლო აღმზრდელობით პროცესში.

ჯგუფურება თუ ინდივიდუალიზმი?

ცნობილია, რომ იაპონიამ თავისი თემურ-ჯგუფური ცხოვრების სტილით შესამჩნევად შეაინეროვა აშშ და დასავლეთ ევროპის ქვეყნები საკონსერვაციო ბრძოლაში. ზღვრული ინდივიდუალიზაცია, როგორც ცხოვრების გააზრების დასავლური წესი, ეჭვქვეშ დადგა, რაც პედაგოგიურ ცნობიერებაზეც აისახა. 60-70-იან წლებში ამერიკულ და დასავლეთევროპულ პედაგოგიაში სწავლების მაქსიმალური ინდივიდუალიზაციის ლოზუნგი მძლავრობდა, რაც 80-იან წლებში შეცვალა მონაფეთქებითი ჯგუფურება „კოოპერატიული“ სწავლების ლოზუნგით. ამერიკელი პედაგოგები დ. ხაზარდი და რ. კაგანი ამგვარი მიდგომის უპირატესობას ასე ასაბუთებენ: „კოოპერატიული სწავლება ამაღლებს აკადემიურ მოსწრებას, რადგან მონაფეთქებითი კონსერვაციის კი არ უნევენ ერთმანეთს, არამედ ეხმარებიან და

ხელს უწყობენ, ისინი ერთმანეთს ასწავლიან, რაც კარგია როგორც ძლიერი, ასე სუსტი ბავშვებისათვის; კოოპერატიული სწავლება საკონსერვაციო სწავლების ალტერნატივაა, რაკიდა ასეთ ჯგუფებში სუსტი მონაფეთქებითი და დარწმუნებულია და სწავლისას კმაყოფილებას გრძობს“.

აქ მხოლოდ სწავლების ეფექტურობაში არ არის საქმე, შესაძლოა კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი იყოს ცხოვრების წესის, სხვა ადამიანებთან ჰარმონიული ურთიერთობის წესის ჩამოყალიბება, როდესაც ამგვარი კონტაქტი არა მხოლოდ „ზნეობრივად სასიამოვნო“, არამედ სასარგებლოც ხდება. საბჭოთა სკოლაში კულტივირებული იყო კოლექტიურობის პრინციპი და ის თითქმის არ სცნობდა პიროვნების ინტერესებს. კოლექტივი მოიაზრებოდა არა როგორც პიროვნებების ერთობა, არამედ როგორც სახელმწიფოებრივი ინტერესის პრიმატი ვაერითიანებული „ზეპიროვნული“ მასა. ეს არის ისეთი „ყველა“, რომელიც არავის კონკრეტულად არ სცნობს, ყოველთვის „ხალხის“ სახელით ლაპარაკობს და მოქმედებს. იაპონური სისტემა იყენებს საბჭოური მოდელის პლუსებს, რაც ასევე უდავო ფაქტია (მაგალითად, სრულიად ნათელია, რომ საბჭოთა სკოლა და აღზრდის სისტემამ ახალ სიმალე-

ზე აიყვანა საზოგადოებრივი ინტერესის განცდა), მაგრამ ერთმანეთს უხამებს სახელმწიფო და პიროვნულ ღირებულებებს, ქმნის ისეთ საცხოვრებელ სივრცეს (აქედან გამომდინარე – საგანმანათლებლო სივრცესაც), რომელშიც შესაძლებელი ხდება საზოგადოება და ინდივიდუალური მორიგება.

ვასწავლოთ ფილოსოფია

უკანასკნელ წლებში განსაკუთრებით აქტუალური გახდა თეზისი ემოციური აღზრდის მნიშვნელობის შესახებ. ამტკიცებენ, რომ მაქსიმალური ყურადღება ბავშვის ინტელექტუალურ განვითარებაზე არ უზრუნველყოფს არც მის უკეთესობას და არც ბედნიერებას, პირიქით ზოგჯერ აღარობებს კიდევ პიროვნებას, მაშინ როდესაც ემოციის განვითარება ხელს უწყობს ჰუმანური იმპულსების წარმოშობას და ადამიანს ეხმარება ეთიკურად მართებული გადაწყვეტილებების მიღებაში ცხოვრების რთულ გზაზე. კერძოდ, ამგვარ თვალსაზრისს ავითარებს ცნობილი ამერიკელი კულტუროლოგი ტ. როზაკი. ამ კონტექ-

სტში საგანგებოდ მნიშვნელოვანი გახდა ჰუმანიტარული აღზრდის ხელახალი გააზრება, რასაც მსოფლიო პედაგოგია დღეს დიდ ყურადღებას უთმობს. ენების, ლიტერატურის, ისტორიის, გეოგრაფიის სწავლებაში თვისებრივი ცვლილებები ხდება, მაგრამ ამჯერად განსაკუთრებული ყურადღება უნდა გაემახვილოთ ფილოსოფიის სწავლებაზე. არ დარჩენილა არც ერთი დიდი მოაზროვნე პედაგოგის ისტორიაში, რომელსაც არ ეთქვას ფილოსოფიის სასკოლო კურსის შემოღების აუცილებლობის შესახებ (ამასვე აღიარებდა მრავალი ფილოსოფოსიც). დღეს ევროპის საშუალო სკოლების მალა კლასებში შეინიშნება ფილოსოფიის სწავლების ტენდენცია, რაც საგულისხმო მოვლენაა. შესაბამისი კურსების უმთავრეს ამოცანად მიჩნეულია მთელი სასკოლო განათლების დაგვირგვინება, სხვა დისციპლინების შესწავლისას მიღებული ცოდნისა და გამოცდილების მონაფეთქებითი სინთეზირება. მაგრამ, როგორც აღნიშნავენ, უკანასკნელ დრომდე ფილოსოფიის სასკოლო კურსებში სქოლასტიკური მიდგომები მძლავრობდა, რაც მონყვეტილი იყო რეალური ცხოვრების კონკრეტულ მოვლენებს, ადამიანის, საზოგადოების, ბუნების გააზრების თანამედროვე აქტუალურ კონ-

ტექსტს. დღეს ასეთი უტრირებული მიდგომების შეცვლის მდგრადი ტენდენცია თვალმისაცემია.

ფილოსოფიის სწავლება სასკოლო განათლების პრაქტიკაში საზრისის შემოტანის ყველაზე სერიოზულ მცდელობად უნდა ჩაითვალოს. სკოლა, თავისი კომპეტენციისა და შესაძლებლობების ფარგლებში, პასუხს უნდა სცემდეს არა მხოლოდ კითხვას „რა“? ან „როგორ“, არამედ კითხვასაც „რისთვის“? ტრანსფორმაციის გზაზე დამდგარი პოსტსაბჭოური განათლების სისტემის უპირველეს ამოცანათაგანია საზრისის დამკვიდრება სასკოლო განათლებაში, ამდენად ფილოსოფიის სწავლების კონცეფციისა და ალგორითმის განსაზღვრა.

ზემოთქმული მოკლედ ასე შეიძლება შევაჯამოთ:

განათლების თანამედროვე პარადიგმა, შესაბამისი ტრანსფორმირების შემდეგ, უნდა უზრუნველყოფდეს კულტურული და მწარმოებლური საწყისების ჰარმონიულ პედაგოგიურ სინთეზს, რაც კაცობრიობის პროგრესს „ცუდ უსასრულობად“ (პეგელი) კი არ აქცევს, არამედ ადამიანური საზრისის მქონე მიზნობრივ განვითარებად, ცალკეული პიროვნების, ყოველი ერისა და მთლიანად მსოფლიოს საკეთილდღეოდ.

სკორტი

კონკრეტული შედეგების სანიღდარი

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის 24-ივე საჯარო სკოლაში სპორტი, როგორც ახალი საგანი, მიმდინარე სასწავლო წლიდან იხსნა. სკოლების უმრავლესობამ უპირატესობა სამ სახეობას – ფეხბურთი, კალათბურთი, ფრენბურთი – მიანიჭა. თუმცა, საერთო ჯამში, არჩევანი, სკოლების მიხედვით, საკმაოდ მრავალფეროვანია. მაგალითად, მამათის საჯარო სკოლაში სპორტის სამ სავალდებულო სახეობათა შორის მოხვდა: ბადმინტონი, ჭადრაკი, ფრენბურთი; ნინოშვილში – მძლეოსნობა, მაგიდის ჩოგბურთი, ფეხბურთი; ახალსოფელში – ჭიდაობა, მაგიდის ჩოგბურთი, ნიგვზიანში – რაგბი.

სკოლებში სპორტის სასწავლო საგნად სწავლების გადამწყვეტილება ლანჩხუთის №1 საჯარო სკოლაში სწორ ნაბიჯად მიიჩნევენ. სკოლის დირექტორი ბატონი თამაზ კლაძე ამბობს, რომ სიახლით, პირველ რიგში, პედაგოგები აღფრთოვანდნენ, რადგან მუშაობა სპორტის გარკვეულ სახეობებზე უხდებოდა და არა ყველაფერზე, შესაბამისად, შედეგიც კონკრეტულია, რომლის გაუმჯობესებაც ყოველთვის შეიძლება.

გაკვეთილები რომ სათანადო დონეზე ჩატარდეს სკოლაში ამის პირობები რამდენიმე წელია, არის – სტანდარტული სპორტული აღზრდა, გათბობა, სათანადო აღჭურვილობა, რასაც დაერთო პედაგოგის მოტივაცია და ინტერესი, აჩვენოს საკუთარი პროფესიონალიზმი.

„სკოლაში გამოვყარით ასარჩევი სახეობების ჩამონათვალი. მოსწავლეების მივეცი საშუალება სურვილისამებრ ჩანეროვიყვნენ ამა თუ იმ სექციაში. ვაყვები უმრავლესობამ ფეხბურთი აირჩია, რაც არავის გაკვირვებია, რადგან ლანჩხუთი და ფეხბურთი განუყოფელია. ბევრი აღმოჩნდა კალათბურთის და ფრენბურთის მოყვარულიც. ასე რომ, ახალი სასწავლო წლიდან ეს სამი სექცია მუშაობს, ოღონდ არა ისე, ფორმალურად, როგორც ადრე იყო ფიზკულტურის გაკვეთილების დროს, არამედ დიდი მონდომებით და ინტერესით“ – ამბობს დირექტორი.

სკოლაში სპორტის გაკვეთილები, შეიძლება ითქვას, განრიგის მიხედვით ტარდება. V-VI კლასები ადრე ამთავრებენ სწავლებას და პირველები ისინი შედიან სპორტდარბაზში, პირველის ნახევარზე. რაკი სექციები ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით დაკომპლექტდა, ამას მოჰყვება VII-IX კლასები, შემდეგ X-XI-XII. მაღალკლასელები, სპორტის გაკვეთილის დაწყებამდე, სახლში ნასვლას და უკან დაბრუნებასაც ასწრებენ. ასე რომ, პირველის ნახევრიდან 5-მდე სკოლის სპორტდარბაზში სპორტის გაკვეთილები ტარდება ფეხბურთი, კალათბურთი და ფრენბურთი.

თემურ გობრონიძე, სპორტის მასწავლებელი: 13 წელია სკოლაში ვასწავლი და სპორტის მიმართ ასეთი ინტერესი არასოდეს ყოფილა. ეს, პირველ რიგში, იმან განაპირობა, რომ ბავშვი საკუთარი სურვილით არჩეულ სახეობაში ვარჯიშობს და საშუალება აქვს სწორედ ამ კონკრეტულ სპორტში გამოავლინოს საკუთარი თავი. ეს კი გამოირიცხავს იმ ერთფეროვნებას, რაც თან ახლდა ფიზკულტურის გაკვეთილებს – არ იცის რას შესთავაზებს მასწავლებელი მომავალ გაკვეთილზე.

სწორი გამოდგა გადამწყვეტილება სპორტის გაკვეთილზე ვაჟებისა და გოგონების გაყოფის შესახებ. ისინი, ძირითადად, ფრენბურთსა და კალათბურთში გადანაწილდნენ, ძალიან ცდილობენ, ისეთივე წარმატებებს მიაღწიონ, რაც ვაჟებს აქვთ ფეხბურთში. იმედი მაქვს ასეც იქნება, მართალია ჯერჯერობით დიდი მიღწევები არ გვაქვს, მაგრამ ეს მხოლოდ პირველი წელია. მომავალში უკეთესი შედეგები გვექნება.

რაც შეეხება ფეხბურთს, აქ შედეგები უკვე არის. გარდა იმისა, რომ, შედარებით თანაბარი ასაკის, რამდენიმე გუნდი ჰყავთ, ჩამოყალიბდა სასკოლო ნაკრებიც, რომლის კაპიტანია ნიკა მარუაშვილი („გურიის“ სათანადარიკო გუნდის წევრი). შიდა სასკოლო ტურნირმა განსაკუთრებით ნიჭიერებიც გამოკვეთა და, შედარებით სუსტი ადგილებიც. პედაგოგები – თემურ

გობრონიძე და კახა ურუშაძე რაიონის სკოლებს შორის ერთკვირიანი ჩემპიონატისთვის ამზადებენ გუნდს. ბატონი თამაზი ვარაუდობს, რომ ეს შეჯიბრი, დაახლოებით, აპრილის შუა რიცხვებისთვის დაიგეგმება და რაიონში დიდი რეზონანსიც ექნება, რადგან „ლანჩხუთში, სადაც ფეხბურთის ბურთი გორავს, ხალხიც იქ მიდის“. კიდევ მეტი ინტერესისთვის კი საპრიზო ფონდის გამოყოფასაც გეგმავენ და დარწმუნებულნი არიან, რომ ყველაზე ძლიერი გუნდი სწორედ მათ, პირველ საჯარო სკოლას ჰყავს. იმასაც ვარაუდობენ, რომ გუნდის ზოგიერთი წევრი ისეთ ნიჭსა და ინტერესს იჩენს ფეხბურთისადმი, ადვილი შესაძლებელია პროფესიონალიც აირჩიოს სპორტის ეს სახეობა. თუმცა, მანამდე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების თვალსაზრისით, რაც აუცილებელი პირობაა საუკეთესო შედეგების მისაღწევად, კიდევ ერთი რესურსი, სკოლის სპორტული მოედანი ნესრიგში მოსაყვანი. ეზო დიდია, წლების წინ აქ იყო კიდევ მოედანი, მაგრამ ახლა მონესრიგების გარეშე მისი გამოყენება შეუძლებელია. „სკოლიდან, დაახლოებით, 100 მეტრში არის კეთილმოწყობილი ხელოვნურსაფარიანი მოედანი, მაგრამ ეს მაინც მოშორებულია და რაკი ბავშვებს გზის გადაკვეთა უწევთ, უსაფრთხოც არაა. ამიტომ გვინდა სკოლის მოედნის ადგენა, ადგილობრივი ხელისუფლება საქმის კურსშია, დონორ ორგანიზაციასაც მივმართეთ, არა მგონია, უარი გვითხრან, პროექტიც მზად გვაქვს. თუ ეს საქმე დროულად მოგვარდა, ყველა დანახავს რა შედეგები გვექნება“ – ამბობს თამაზ კლაძე. შედეგების იმედი სპორტის პედაგოგებსაც აქვთ და პირველ რიგში იმიტომ, რომ სპორტის გაკვეთილების სექციურ დონეზე ჩატარებაში განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია მოსწავლეებში – ბავშვები აკეთებენ იმას, რაც მოსწონთ. ეს კი დიდი სტიმულია უკეთესი შედეგის მისაღწევად.

რიგის თასი საქართველოში

ქართული ფეხბურთის გამოცოცხლების პროცესს ფეხი პატარებმაც აუწყვეს – საქართველოს 14-წლამდელთა ნაკრებმა რიგის საერთაშორისო ტურნირში გაიმარჯვა. ჩვენმა ფეხბურთელებმა ძალზე დაძაბულ ფინალურ შეხვედრაში პენალტებით დაამარცხეს პოლანდის „ვიტესი“. ჩვენები მთელი ძირითადი დროის განმავლობაში აგებდნენ 0:1-ს, ანგარიშის გათანაბრება კი საფინალო სასტუმრამდე რამდენიმე წუთით ადრე მოახერხეს. ეს გიორგი წულიყისკრმა გააკეთა, რომელსაც ასისტენტობა ლუკა ვარძელაშვილმა გაუწია. პენალტების სერიაში ჩვენებმა 2:0 იმარჯვეს და სანუკვარ თასსაც დაეუფლნენ.

ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელად ვარძელაშვილი დაასახელეს, რომელმაც ლამის მარტომ მოიგო ნახევარფინალური შეხვედრა კიევის „დინამოსთან“ – ჩვენებმა 2:0 მოიგეს და ორივე გოლი ვარძელაშვილმა გაიტანა. წინასწარ შეხვედრებში საქართველოს ნაკრებმა პოლონურ „იაგელონიას“ 3:0 მოუგო, მასპინძელთა „შიაულაია“ 5:1 გაანადგურა, „კიევი“ კი მინიმალური ანგარიშით 1:0 დაამარცხა.

გამარჯვებულთა დამრიგებელმა გოჩა ტყეშელავამ სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ განაცხადა, რომ ტურნირი კარგად იყო ორგანიზებული და ბავშვებმა დიდი გამოცდილება მიიღეს. მწვრთნელმა ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ დისციპლინის მხრივ გუნდში ბევრია გასაკეთებელი. ის გულისხმობდა როგორც ფეხბურთელებს, ასევე – მომხმარებლებს, რომლებიც ხშირად მწვრთნელთა საქმეებშიც კი ლამობენ ჩარევას. ცხადია, ეს დაუშვებელია და, უწინარესად, მათსავე შეილებს უწევინ დათვურ სამსახურს. ტყეშელავამ სინანულით აღნიშნა, რომ სრულფასოვანი რეზერვი არ ჰყავს და ნაკრებში კონკურენცია არაა.

27 აპრილს ეს ნაკრები მორიგ საერთაშორისო ტურნირში გამოვა. ამჯერად შეედეთში, სადაც ჩვენებურთა მეტოქეები ადგილობრივი „აიკი“, პოლანდიური „იაიქსი“, ფინური „ჰიკი“ და „ჰონდა“, ბერძნული „პაოკი“, იტალიური „მილანი“ და გერმანული „ლევერკუზენი“ იქნებიან.

თავისუფალი უნივერსიტეტის ოლიმპიადები აბიტურიენტებისთვის

გაზაფხულზე თავისუფალი უნივერსიტეტი აბიტურიენტებისათვის ჩაატარებს ოლიმპიადას

ოლიმპიადები ჩატარდება

- დამოუკიდებელ აზროვნებაში
- საჯარო გამოსვლის ხელოვნებაში
- სამართალში
- აზრის მოკლედ გადმოცემაში (LAKONIKA OLYMPIADA)
- მათემატიკაში
- ფიზიკაში

თუ გაიმარჯვებ ოლიმპიადაში და გახდები თავისუფალი უნივერსიტეტის სტუდენტი, მიიღებ სასწავლო გრანტს. ოლიმპიადაში მონაწილეობა უფასოა. თითოეული ოლიმპიადა ჩატარდება სხვადასხვა დღეს, შესაბამისად, შეგიძლია მონაწილეობა მიიღო რამდენიმე ან ექვსივე ოლიმპიადაში, მთავარია იყო აბიტურიენტი. თუ ერთზე მეტ ოლიმპიადაში გაიმარჯვებ, შენი შედეგები დაჯამდება. შესაძლებელია, მაქსიმუმ სრული ოთხნობიანი დაფინანსების მოპოვება.

დამოუკიდებელი აზროვნების, საჯარო გამოსვლის ხელოვნების, აზრის მოკლედ გადმოცემისა (Lakonika Olympiada) და სამართლის ოლიმპიადაში მონაწილეობისათვის ჩაიბე სპეციფიკური სოღნა არ არის საჭირო

მონაწილეობა რომ მიიღო ჩვენს ოლიმპიადებში, შეავსე სარეგისტრაციო ფორმა თავისუფალი უნივერსიტეტის ვებგვერდზე www.freeuni.edu.ge ან დაგვიკავშირდი ტელეფონის ნომრებზე: 822 20 09 01; 877 42 20 09; 893 522 322

რეგისტრაციის ბოლო ვადა – 24 მარტი

დამატებითი ინფორმაციისთვის: www.freeuni.edu.ge ტელ.: 822 20 09 01; 877 42 20 09; 893 522 322

„ახალი განათლების“ წიგნის თარო

„რა არის რა“
ერთი ტომი – 11 ტარი

„მსოფლიო ლიტერატურის
კლასიკოსები“
ერთი ტომი – 12 ტარი

მთავარი
რედაქტორი:
მარიკა ჩიქოვანი

მისამართი: ტბაულაშვილის №3 ტელ.: 95-80-23, 890 958023, 855 411668, 855 178027.
www.axaliganatleba.ge E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype: axali.ganatleba

რეგისტრაციის № 2/4-1609, ინდექსი ხელმოწერისთვის: 76096
გაზეთი რეგისტრირებულია დიდუბის რაიონის სასაგარეო უწყის მიერ.
რედაქციაში შემოსული ხელნაწერები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდებათ.

რედაქციის
რეკვიზიტები:
საქართველოს ბანკი
გ/კ BAGAGE22,
ს/კ 202058735,
ა/ა 123631000